

Center za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Kamnik
Novi trg 43/a
1241 Kamnik

**PROGRAM PREPREČEVANJA IN OBVLADOVANJA
BOLNIŠNIČNIH OKUŽB V CENTRU ZA IZOBRAŽEVANJE,
REHABILITACIJO IN USPOSABLJANJE KAMNIK**

Marija Petkovšek
viš. med. ses.

V skladu s Pravilnikom o preprečevanju in obvladovanju bolnišničnih okužb v Centru za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Kamnik (v nadaljevanju CIRIUS), sprejetim s strani direktorice centra dne 10.11.2008 izdaja odgovorna oseba za obvladovanje bolnišničnih okužb v CIRIUS (v nadaljevanju BO) Program preprečevanja in obvladovanja bolnišničnih okužb.

Program vsebuje:

- I. Nastanek in vrste bolnišničnih okužb in dejavniki tveganja
- II. Higiena rok in osebna higiena
- III. Varovanje otrok in mladostnikov (O/M) pred okužbami
- IV. Dejavniki tveganja za prenos okužb
- V. Čiščenje, razkuževanje, sterilizacija in vzdrževanje medicinskih pripomočkov za delo v ambulanti
- VI. Čiščenje prostorov, opreme in pripomočkov ter razkuževanje z minimalnimi tehničnimi pogoji
- VII. Higiena vode in hrane
- VIII. Varno ravnanje z odpadki (načrt gospodarjenja z odpadki)
- IX. Izpolnjevanje ustrezne dokumentacije

I. NASTANEK IN VRSTE BOLNIŠNIČNIH OKUŽB IN DEJAVNIKI TVEGANJA

Bolnišnične (nozokomialne) okužbe (BO) so okužbe, ki nastanejo v zvezi z diagnostiko, zdravljenjem in rehabilitacijo v bolnišnici ali ustanovi v kateri izvajajo zdravstvene dejavnosti. Izraz »bolnišnične okužbe« se smiselno uporablja tudi v CIRIUS Kamnik, izraz »otrok/mladostnik (O/M)« za populacijo otrok in mladostnikov, ki se izobražujejo, rehabilitirajo in usposablajo v CIRIUS, izraz »bolnik – bolan O/M« v primerih, ko so O/M akutno bolni.

NASTANEK IN VRSTE BOLNIŠNIČNIH OKUŽB

V razvitem svetu so najpogostejši povzročitelji BO bakterije in virusi, redkeje paraziti. BO lahko povzročijo običajni mikroorganizmi, ki so del normalne človekove ali bolnišnične flore in so pogosto odporni na antibiotike.

Prenos BO:

1. z bolnika na bolnika,
2. z bolnika na osebje,
3. z osebja na bolnike,
4. iz zunanjega okolja preko obiskovalcev, predmetov in hrane od doma,
5. iz bolnišničnega okolja preko vode (legionele), zraka (aspergilus), kontaminiranih površin, rok, medicinskih instrumentov, pripomočkov za zdravstveno nego in oskrbo.

Omenjene skupine ljudi so lahko zdravi, bolni ali asimptomatski nosilci mikroorganizmov. Več kot 90% BO se prenese preko rok.

Pogoste ambulantne obravnave naših otrok in mladostnikov (v nadaljevanju otrok) v različnih zdravstvenih ustanovah, zlasti na sekundarnem in terciarnem nivoju povečajo tveganje za BO. Pogosta menjava okolja (odhodi domov preko dneva, vikenda, med prazniki in šolskimi počitnicami) poveča možnost za okužbo, zlasti za virozne okužbe.

Najpogostejše bolnišnične okužbe:

1. *Najpogostejše BO so okužbe sečil*, v večini primerov povezane z urinskimi katetri. Najpogostejši povzročitelji so gram-negativne bakterije, koagulazno negativni stafilokoki in glive.
2. *Okužbe kirurških ran*, pretežno pri nečistih in primarno inficiranih ranah. Najpogostejše bakterije so *Staphylococcus aureus*, enterokoki, koagulazno neg. stafilokoki, *E. coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Enterobacter sp*, *Proteus mirabilis*...
3. *Pljučnice*, ki se v našem centru pojavljajo pretežno pri otrocih s kroničnimi boleznimi pljuč, npr. cistična fibroza, ali pri nepokretnih bolnikih, zlasti z živčno mišičnimi boleznimi ali težkimi oblikami cerebralne paralize.
4. *Sepsa*, četrti najbolj pogosti vzrok BO, se v CIRIUS redkeje pojavlja.
5. BO, ki se *prenašajo s krvjo*, posebej virusni hepatitis (in HIV).

DEJAVNIKI TVEGANJA:

Nekateri otroci imajo večje tveganje za BO. V CIRIUSu so otroci z večjim tveganjem lahko trajno ali začasno ogroženi.

Trajno večje tveganje: O/M s trajnimi vsadki, z malignimi boleznimi, s sladkorno boleznijo, imunsko pomanjkljivostjo (primarno ali sekundarno v sklopu bolezni, npr. avtoimunske bolezni, rak, ali kot posledice zdravljenja bolezni, npr. s kortikosteroidi, s pripravki za zaviranje imunske odzivnosti), z malformacijami, kroničnimi boleznimi, otroci na umetnem nadihavanju (asistirana ventilacija preko nosne maske ima bistveno manjše tveganje kot invazivni načini ventilacije), otroci, ki urinirajo s pomočjo kateterizacije (intermitentna katetrizacija, intermitentna samokatetrizacija, s stalnim urinskim katetrom, enkratne sterilne kateterizacije zaradi diagnostičnih posegov).

Začasno – O/M z znotraj venskimi pristopi, z začasnimi vsadki, s kirurškimi in drugimi invazivnimi posegi, z opeklinami, ranami zaradi pritiska ter v času jemanja antibiotikov.

II. HIGIENA ROK IN OSEBNA HIGIENA

NAMEN

Preprečevanje prenosa mikroorganizmov s stikom rok zdravstvenega in negovalnega osebja.

PROBLEM

Na rokah imamo stalno (rezidentno) in prehodno (tranzientno) populacijo mikroorganizmov. Stalna populacija, ki je pretežno gram-pozitivna, se razmnožuje v zgornjih plasteh povrhnjice ter varuje kožo pred vdorom nezaželenih patogenih in oportunističnih mikroorganizmov. Z umivanjem je ne moremo odstraniti, z razkuževanjem pa jo lahko dokaj uspešno zmanjšamo. Prehodna ali začasna mikrobna populacija je pomemben vir okužbe. Sestavljajo jo oportunistični in patogeni mikroorganizmi iz okolja - z drugih oseb (O/M), včasih pa tudi lastni mikroorganizmi z drugih delov telesa (predvsem prebavil in dihal). Na poškodovani, vneti ali izsušeni koži se naseli mnogo več patogenih mikroorganizmov, poleg bakterij tudi virusi, glive, praživali in jajčeca črevesnih parazitov. Prehodne mikroorganizme odstranjujemo z rok z umivanjem, najlaže pa jih obvladamo z razkuževanjem.

Vir okužbe za O/M pa so lahko tudi različna vnetja (bakterijska ali glivična) na rokah zdravstvenih in negovalnih delavcev. Zato zdravstveni in negovalni delavci z nalezljivimi vnetji na rokah, bolnikov ne smejo negovati, niti ne smejo sodelovati pri invazivnih postopkih, četudi si roke zaščitijo z rokavicami.

Pri delu z bolnim O/M si roke praviloma **vedno razkužimo** oziroma upoštevamo dejavnike tveganja za prenos okužbe z rokami.

UKREPI:

1. Umivanje rok
2. Razkuževanje rok
3. Uporaba zaščitnih rokavic
4. Uporaba tehnike nedotikanja
5. Nega kože rok

1. Umivanje rok

Namen: z rok odstraniti umazanijo in prehodne mikroorganizme, ki so se prilepili na kožo pri stiku z osebami ali z okoljem.

Kdaj si umivamo roke:

- kadar so roke vidno umazane ali mokre,
- so kontaminirane s telesnimi izločki,
- smo uporabili rokavice s smukcem,
- kadar to zahtevajo pravila osebne higiene in po socialnih stikih (ob prihodu v službo, pred stikom s hrano in po njej, po uporabi stranišča, pred odhodom domov, brisanje nosu,...).

Tehnika umivanja rok:

- pred umivanjem z rok odstranimo nakit in uro,
- nohti morajo biti kratko prstriženi in urejeni, umetni nohti niso dovoljeni,
- tehnika umivanja rok mora omogočati sistemsko umivanje z milom vseh površin na rokah po strokovno pravilnem vrstnem redu, ki onemogoča naknadno onesnaženje rok in prenašanje mikroorganizmov z enega dela na drugi (velja za higiensko in kirurško umivanje rok),
- roke po umivanju dobro splaknemo in osušimo z brisačo za enkratno uporabo.

Kriteriji za izbor sredstva za umivanje:

- mikrobiološko neoporečni losjon (milo), ki naj bo klinično preizkušen in dermatološko testiran, za kožo neagresiven in nežen,
- uporaba kombinacije – tekočega mila z dodatki razkužila – je dopustna le pred aseptičnimi posegi, pri delu z občutljivimi O/M in tam, kjer je potrebna odstranitev prehodnih mikroorganizmov in zmanjšanje ter naknadno delovanje na stalno populacijo mikroorganizmov na koži (kirurški posegi).

Minimalni tehnični pogoji za izvedbo:

- umivalna mesta morajo biti nameščena povsod tam, kjer izvajamo osebno nego, nego O/M, straniščih, jedilnicah (soba za posege, preiskovalnica, ambulanta, bolniška soba, previjalnica v domu in v šoli...), pripravljamo ali razdeljujemo hrano, v straniščih,
- umivalna mesta za roke morajo biti ločena od korit za čiščenje,
- umivalno korito oziroma umivalnik brez zamaška,
- tekoča – mlačna pitna voda,
- za področje z velikim tveganjem za okužbo mešalna baterija brez mrežice; najbolje na komolčno odpiranje, za druge mešalna baterija brez mrežice,
- mikrobiološko neoporečno tekoče milo v razdelilcu (milniku) na komolčno aktivacijo, ki se po uporabi zamenja z originalno embalažo. Izjemoma je lahko na razpolago trdo milo, ki pa mora biti v koščkih za enkratno umivanje;
- brisače za enkratno uporabo,
- koš za odpadke z vrečko za enkratno uporabo.

2. Razkuževanje rok

Namen: hitro mikrobicidno delovanje na prehodno populacijo mikroorganizmov na rokah, zlasti na vegetativne bakterije in viruse. Razkužilo preprečuje tudi izstopanje mikroorganizmov stalne populacije iz globljih plasti kože in tako preprečuje razprševanje mikroorganizmov s kožnimi luskami.

Razkuževanje z rok ne odstranjuje umazanije, zato razkužujemo roke, ki niso vidno onesnažene. Pri delu z O/M in pri stiku z njegovimi izločki, iztrebki in telesnimi tekočinami si roke razkužimo.

Kdaj roke razkužujemo:

- pred delom z bolnim O/M ali/in med različnimi postopki pri enem bolnem O/M , po delu z bolnim otrokom in ob prehodu od enega bolnega O/M k drugemu,
- pred aseptičnimi in invazivnimi postopki,
- pred stikom z občutljivimi O/M, predvsem tistimi, ki imajo zmanjšan imunski odziv,

- po stiku z O/M z okužbo ali O/M, ki je koloniziran z večkratno odpornimi mikroorganizmi,
- po stiku s telesnimi tekočinami, izločki in iztrebki, okuženimi ali potencialno kužnimi predmeti, pripomočki in površinami,
- po odstranitvi rokavic brez smukca.

Tehnika razkuževanja rok:

- pred razkuževanjem morajo biti roke proste vsakega nakita,
- nohti morajo biti kratko pristrženi in urejeni, umetni nohti niso dovoljeni,
- tehnika razkuževanja rok mora omogočiti sistemsko razkuževanje vseh površin na rokah po strokovno priporočenem vrstnem redu, ki onemogoča naknadno onesnaženje rok in prenašanje mikroorganizmov z enega dela na drugega,
- na suhe roke naneseemo približno 3 – 5 ml razkužila, ki ga vtiramo do suhega v vse površine na rokah po priporočljivem vrstnem redu.

Minimalni tehnični pogoji za izvedbo:

- razkužilo v razdelilcu z doziranjem (aktivacijo) na vzvod,
- razkužilo naj bo nameščeno povsod, kjer delamo z bolnikom (ob preiskovalni mizi, ob ali na postelji, na vozičku, ob umivalniku, ob aparataturah),
- pred izolacijskimi boksi.

Kriteriji za izbor sredstva za razkuževanje rok:

- alkoholna razkužila za roke, ki ustrezajo kriterijem evropskega standarda EN 1500, za kirurško razkuževanje pa EN 1499.

Kirurško razkuževanje rok:

- roke razkužimo, ko smo jih predhodno umili in posušili (glej higiena rok – kirurško umivanje rok),
- pred invazivnimi in kirurškimi posegi roke razkužimo 2x zapovrstjo (2x 5 ml), vključno z zapestjem,
- razkužilo naj na roki učinkuje vsaj 5 min, pri zamenjavi rokavic pa pred natikanjem novih rokavic vsaj 2 min.

3. Uporaba rokavic

Namen: zaščita osebja pred stikom s krvjo, telesnimi tekočinami, izločki in iztrebki ter zaščita O/M pred mikrobnou populacijo rok zdravstvenega in negovalnega osebja.

Rokavice niso nadomestilo za razkuževanje in umivanje rok. Rokavic ne umivamo ali razkužujemo med O/M in postopki, ker s tem ogrožamo sebe in O/M. Skozi prepustne ali predrte rokavice se roke lahko okužijo zlasti, če so krvave ali onesnažene z izločki.

UKREPI:

- uporaba kirurških rokavic,
- uporaba sterilnih preiskovalnih rokavic,
- uporaba nesterilnih preiskovalnih rokavic,
- uporaba zaščitnih gospodinjskih rokavic,

Uporaba zaščitnih rokavic:

- izvajamo medicinske postopke, kjer uporabljamo sterilne rokavice,
- predvidevamo stik s kužnino (odvzem krvi, anorektalna in oralna higiena,...),
- prenos kužnin,
- imamo poškodovano kožo rok,
- se dotikamo ran in sluznic,
- po stiku O/M v izolaciji.

Kdaj uporabljamo posamezne vrste rokavic:

- sterilne kirurške ali preiskovalne rokavice uporabljamo za aseptične in invazivne posege, da zaščitimo O/M pred vnosom mikroorganizmov v sterilna področja, za zaščito nevtropeničnega O/M,
- nesterilne preiskovalne rokavice uporabljamo povsod, kjer se pričakuje onesnaženje rok s krvjo, izločki in iztrebki O/M in/ali pri diagnostiki, negi in zdravljenju,
- zaščitne gospodinjske rokavice uporabljamo za čiščenje in razkuževanje opreme, aparaturo in površin.

Navodila za uporabo rokavic:

- medicinske rokavice so medicinski pripomoček za enkratno uporabo,
- rokavice uporabljamo strogo namensko – samo za določen poseg, samo za določenega O/M in samo za določen čas,
- rokavice ne nudijo ustrezne zaščite, če imamo na rokah nakit ali umetne nohte ali, če nohti niso kratko pristrizeni (ker lahko poškodujejo rokavice),
- predrte in onesnažene rokavice zamenjamo takoj,
- uporabo rokavic je potrebno časovno omejiti glede na strokovne kriterije (preiskovalne rokavice zamenjamo najpozneje po 30 minutah),
- z rokavicami – čistimi ali umazanimi, se ne smemo dotikati površin in predmetov v O/M okolici,
- po uporabi pudranih rokavic, si roke temeljito umijemo in osušimo,
- po uporabi nepudranih rokavic, si roke razkužimo, razen v primerih, ko so vidno onesnažene, vlažne (jih prej umijemo).

Minimalne tehnične zahteve pri uporabi rokavic:

- razpoložljivost ustreznih rokavic za zahtevane posege,
- vsak par rokavic (ali ena rokavica pri nekaterih posegih) za enega O/M ali za en poseg pri istem O/M,
- za zdravstvene in negovalne delavce, alergične na puder ali lateks, naj bodo na razpolago nepudrane ali rokavice brez lateksa,
- nesterilne rokavice so lahko pakirane v škatli ali posodi, zaščitene pred onesnaženjem in z odprtino, ki omogoča odvzem le ene rokavice naenkrat; sterilne rokavice morajo biti pakirane tako, da je vsak par zavit posebej.

Kriteriji za izbor rokavic:

- rokavice morajo ustrezati kriterijem evropskega standarda EN 455 »Medical gloves for single use«,
- dodani morajo biti standardi Good Manufacturing Practice Standards e.g. ISO 9000, EN 29000 in EN 46000.

4. Tehnika nedotikanja

Namen: preprečevanje kontaminacije kože rok in rokavic.

Izvedba: uporaba inštrumentov in pripomočkov ne glede na to ali so roke orokavičene ali neorokavičene.

5. Nega rok

Namen: obnoviti močno izpostavljeno in obremenjeno kožo, vrniti vlago koži in jo zaščititi pred delovanjem mil in razkužil.

Izvedba:

- negovalna sredstva (losjon ali krema) naneseemo na suhe in čiste roke pri odhodu na odmor ali domov,
- negovalna sredstva nikoli ne uporabljamo takoj po razkuževanju rok ali pred uporabo rokavic.

Minimalni tehnični pogoji:

- krema ali losjon v razdelilcu z ročico ali krema v tubi za osebno uporabo.

HIGIENSKO UMIVANJE ROK

CILJI: odstraniti mehanično umazanijo in prehodno floro s kože rok.

IZVAJALEC: vse osebe, ki pridejo v stik z O/M, ZT, MS, zdravniki, fizioterapevti, spremljevalci, DT, logopedi,...):

PROSTOR: vsi prostori v CIRIUS, ki so opremljeni z umivalnikom, tekočo vodo in tekočim milom.

ČASOVNA OPREDELITEV:

- higiensko umivanje 30-60 sekund,
- osnovno umivanje 100-120 sekund.

METODA DELA: čista metoda dela.

MATERIALI IN PRIPOMOČKI:

- umivalnik s toplo tekočo vodo,
- pipa na komolčno odpiranje Ali res?,
- tekoče milo z dozatorjem,
- čiste papirnate brisače, ki so zaprte v kaseti,
- koš za smeti,
- krema za roke.

IZVEDBA:

- močenje rok:
  - odpremo pipo (s komolcem, če je pipa na komolčno odpiranje) in nastavimo primerno toplo vodo,
  - zmočimo dlani in zapestja ter nanesimo dozo tekočega mila (3-5 ml s komolcem);
- miljenje rok: Roke namilimo po vrstnem redu:
  - dlan ob dlan,
  - palec desne roke v dlani leve roke in obratno,
  - s krožnimi gibi prste roke zapremo v dlan, prste desne roke zapremo v dlan leve roke in obratno,
  - s sklenjenimi rokami (dlan proti dlani) medprstne prostore,
  - s krožnimi gibi prstov desne roke umivamo dlan leve roke,
  - desno dlan preko levega hrbtišča roke in obratno,
  - s krožnimi gibi zapestje desne roke in obratno.

POMNI: pri **higienskem umivanju** vsak gib ponovimo 5x, pri **osnovnem umivanju** vsak gib ponovimo 10x.

- izpiranje: namiljene roke speremo tako, da teče voda od prstov proti zapestju;
- sušenje:
  - roke osušimo tako, da jih pivnamo z dvema papirnatima brisačama,
  - nazadnje osušimo zapestja in podlahti,
  - brisački zavržemo,
  - pipo zapremo s komolcem (če imamo pipo na komolčno odpiranje) ali z uporabljeno brisačo,
- nega rok: roke negujemo z ustrežno kremo ob prekinitvi dela ali ob zaključku dela, **nikakor pa ne med delom.**

POMNI: **Osnovno umivanje izvedemo:**

- ob prihodu in odhodu z dela,
- pri socialnih stikih (po uporabi sanitarij, pred in po jedi, pred pripravo hrane, vedno ob onesnaženju);

Higiensko umivanje izvedemo:

- med delom, če so roke vidno umazane.

OPOZORILO:

- nohti morajo biti kratko prstriženi in nelakirani,
- nakit, prstane, ure, zapestnice in podobno odstranimo z rok ob prihodu na delo.

RAZKUŽEVANJE ROK

CILJI: odstraniti mikroorganizme s kože rok.

IZVAJALEC: vse osebe, ki pridejo v stik z O/M (dijaki, pripravniki zdravstvene nege, ZT, MS, zdravniki, fizioterapevti,...).

PROSTOR:

- soba O/M, prevezovalnica, preiskovalnica, funkcionalni prostori, kjer se izvajajo medicinsko tehnični posegi, previjalnica, urinski laboratorij, previjalnica v bazenu,...
- vsi prostori, ki so opremljeni z dozatorjem za razkužilo.

ČASOVNA OPREDELITEV: 30 do 60 sekund → čiste roke, brez vidne umazanije.

MATERIAL: ustrezno razkužilo z dozatorjem.

IZVEDBA:

- nanos razkužila: na čiste in suhe roke nanesemo 3 do 5 ml (dvakratni pritisk na dozator) razkužila in ga vtremo v kožo na rokah;
- vtiranje razkužila: Upoštevamo naslednji vrstni red:
  - dlan proti dlan,
  - palec desne roke v dlani leve roke in obratno,
  - s krožnimi gibi prste desne roke zapremo v dlan leve roke in obratno,
  - s sklenjenimi rokami (dlan proti dlani) medprstne prostore,
  - s krožnimi gibi prstov desne roke razkužimo dlan leve roke in obratno,
  - desno dlan preko hrbtišča leve roke in obratno,
  - s krožnimi gibi zapestje desne roke in obratno.

POMNI: higiensko razkuževanje rok → razkužilo vtiramo 30 do 60 sekund.

OPOZORILO: Roke razkužujemo:

- pred vstopom v sobo, kjer so bolni O/M in ob odhodu iz nje,
- po kontaktu z vsakim bolnim O/M,
- med delom vidno čiste in suhe roke brez vmesnega umivanja,
- pred in po uporabi rokavic, če so brez polnila,
- pred manjšimi in večjimi invazivnimi posegi.

POMNI: Po uporabi talkanih rokavic roke speremo pod tekočo vodo, posušimo in razkužimo. Po onesnaženju rok z O/M izločki roke najprej umijemo in nato še razkužimo.

III. VAROVANJE O/M PRED OKUŽBO

NAMEN:

- odstraniti umazanijo in prehodne mikroorganizme s kože,
- zmanjšanje števila mikroorganizmov stalne in prehodne flore na najmanjši, možni nivo, z najmanjšim možnim draženjem kože,
- preprečiti ponovno rast mikroorganizmov.

1 POSTOPKI RAZKUŽEVANJA KOŽE GLEDE NA TVEGANJE:

Tveganje za okužbo	Št. razkuževanj	Kontaktni čas	Obseg razkužene površine kože	Sredstvo v CIRIUS
nizko tveganje	1 x prebrišemo	30 sek.	premer 5 cm	Spitaderm
zmerno tveganje	2 x prebrišemo	60 sek.	premer 10 cm	Spitaderm
povečano tveganje	2 x prebrišemo	60 sek.	premer 20 cm	Spitaderm
visoko tveganje	2 x vtiramo	do 5 min.	premer 2 x večji od reza	Spitaderm ali Skinsept color

Posegi z nizkim tveganjem: dajanje parenteralne terapije, odvzem krvi:

- razkužilo nanesemo s sterilnimi zloženci, mesto vboda enkrat obrišemo,
- prebrišemo v premeru 5 cm,
- kontaktni čas mora biti vsaj 30 sekund,
- razkužilo pustimo posušiti (ga ne brišemo),
- po razkuževanju se mesta vboda ne dotikamo.

Posegi z zmernim tveganjem: punkcija ven, arterij:

- razkužilo nanesemo s sterilnimi zloženci,
- prebrišemo mesto vboda, nanos razkužila je dvakrat v razmaku 30 sekund, razkužilo nanašamo na mesto vboda navzven,
- krog razkuževanja naj ima premer 10 cm,
- kontaktni čas razkuževanja je vsaj ena minuta,
- razkužilo naj se na koži posuši,
- mesta vboda se ne dotikamo.

Posegi s povečanim tveganjem: vstavev žilnih katetrov, punkcije:

- z alkoholnim sterilnim zložencem prebrišemo mesto kože, kjer bomo poseg izvedli,
- razkužilo nanašamo na mesto vboda navzven,
- krog razkuževanja naj ima premer vsaj 20 cm,
- razkužilo naj se na koži posuši,
- postopek ponovimo dvakrat,
- mesta vboda se ne dotikamo.

Posegi z visokim tveganjem: operativni posegi:

- s prijemalko ali sterilno orokavičeno roko in primerno velikim zložencem vtiramo razkužilo krožno od mesta reza navzven,
- premer razkuževanja mora biti vsaj dvakrat večji od predvidenega reza,
- razkužilo se mora na koži posušiti,
- postopek ponovimo dvakrat,
- skupno delovanje razkužila mora biti vsaj 5 minut,
- s sterilnim zložencem odstranimo le odvečno razkužilo v okolici operativnega posega,
- mesta reza se ne dotikamo, razen s sterilnimi rokavicami.

Kriteriji za izbor razkužila za kožo:

- razkužilo mora delovati v kratkih kontaktnih časih (hiter učinek),
- mora imeti širok spekter mikrobicidnega delovanja.

Alkoholno razkužilo:

- je zelo učinkovito, saj v kratkem času zmanjša število prehodnih in stalnih mikroorganizmov na koži,
- deluje na mikrobe, aerobe, bakterije; ne uniči bakterijskih spor,
- učinkovitejše – podaljšano delovanje dosežemo z dodatki drugih razkužil, kot sta navadno klorheksidin ali jod.

Razkužila vodnih raztopin organsko vezanega klora:

- manj učinkovito mikrobicidno delovanje, zlasti proti virusom,
- jodnih pripravkov ne uporabljamo pri novorojencih, nosečnicah, bolnikih z alergijo na jod, bolnikih z boleznimi ščitnice.

Zaradi ustvarjanja aerosola se ne priporoča nanašanje razkužil z razpršilko.

UKREPI ZA PREPREČEVANJE OKUŽB SEČIL

Splošni ukrepi:

- urinski kateter uvaja in z njim rokuje usposobljeno osebje po standardih za uvajanje, vzdrževanje in zdravstveno nego O/M s katetrom,
- izbira velikosti katetra: čim manjši kateter, ki še omogoča dobro drenažo (zmanjšamo poškodbe sečnice),
- razkuževanje rok pred in po delu z urinskim katetrom in urinsko vrečko,
- redno izobraževanje osebja.

Indikacije za uvajanje urinskega katetra:

- indikacijo postavi zdravnik,
- O/M naj ima kateter le toliko časa, kolikor je to neobhodno potrebo.

Glavne medicinske indikacije so:

- izpraznitev vsebine sečnega mehurja zaradi zastoja seča (akutni, kronični zastoj),
- kirurška drenaža mehurja,
- diagnostika sečil,
- izpiranje mehurja,
- vnos terapevtskih snovi, ki delujejo lokalno v mehurju,
- natančne meritve izločenega seča (šokovno stanje, ledvična odpoved ipd.).

NAMEN: preprečevati nastanek bolnišnične okužbe sečil.

IZBIRA MATERIALA OZIROMA PRIPOMOČKA:

1. urinski kateter:

- PVC-kateter za enkratno kateterizacijo (izjemoma gumijast),
- iz silikonskega lateksa za kratkotrajno kateterizacijo,
- silikonski ali teflonski kateter za dolgotrajno kateterizacijo (več kakor 1 mesec),
- iz hidrogela za predvideno daljše časovno obdobje (2-3 mesece).

2. urinska vrečka:

- zaprt sistem,
- posamezno pakirana sterilna vrečka,
- imeti mora suho nepovratno komoro ali nepovratno zaklopko,
- na začetku drenažne cevi mora imeti mesto za sterilen odvzem seča, na spodnjem delu vrečke mora biti poseben stišček za izpust seča,
- vrečka mora biti zaobljene oblike.

3. sterilni pripomočki za uvajanje katetra:

- set pripomočkov: pean za čiščenje vhoda v sečnico, kompres, tamponi za čiščenje sluznice s fiziološko raztopino, pean za uvajanje urinskega katetra,
- sterilna fiziološka raztopina za periuretralno čiščenje,
- sterilni gel za enkratno uporabo,
- sterilna redestilirana voda (po navodilu proizvajalca), s katero napolnimo balonček.

Uvajanje in menjava urinskega katetra***Uvajanje urinskega katetra:***

- higiena rok (razkuževanje!),
- anogenitalna nega pred posegom,
- uporaba sterilnih lateksnih ali brez lateksa rokavic,
- uporaba sterilnih pripomočkov.

Menjava urinskega katetra:

- rutinska menjava ni potrebna,
- kateter menjamo ob medicinski indikaciji glede na lastnost materiala, iz katerega je kateter.

Menjava in praznjenje urinske vrečke***Menjava urinske vrečke:***

- za rutinsko menjavo urinske vrečke ni priporočila,
- menjamo jo (standard zdravstvene nege),
- kadar je poškodovana, ne tesni ali je vidno umazana.

Praznjenje urinske vrečke:

- roke razkužimo pred in po posegu, pri posegu uporabljamo zaščitne rokavice, urinsko vrečko izpraznimo, ko je napolnjena največ 2/3,
- pri praznjenju za vsakega bolnika uporabimo čisto zbirno posodo,
- stišček na izpustu, površino stiščka razkužimo z alkoholnim razkužilom.

Vzdrževanje zaprtega drenažnega sistema:

- sistema ne dekonektiramo,
- ob pretrganju, poškodbi ali prepuščanju zamenjamo drenažni sistem v celoti,
- uporabljamo nepovratno zaklopko, da preprečimo nenamerno vzvratno zatekanje seča.

Vzdrževanje neoviranega toka seča:

- preprečimo prepogibanje in zapiranje cevi,
- urinska vrečka naj ne bo napolnjena več kot 2/3,
- obložene katetre speremo s sterilno izotonično raztopino ali, če je potrebno, zamenjamo,
- urinska zbiralna cev in vrečka naj bosta vedno pod nivojem sečnega mehurja.

Spiranje urinskega katetra:

- aseptični postopek dela (razkuževanje rok, sterilne rokavice, sterilni pripomočki, spiramo s sterilnimi tekočinami),
- pred dekonektiranjem cevne sistema razkužimo stik med katetrom in cevjo, spiranje z antibiotičnimi raztopinami za preprečevanje okužb ni učinkovito.

Opomba: Spiranja se izogibamo, razen v primeru grozeče zapore (obstrukcije).

Zdravstvena nega bolnikov s stalnim urinskim katetrom:

- razkuževanje rok pred in po stiku z urinskim katetrom,
- spolovilo in površino katetra umivamo z mlačno vodo in milom, po standardu zdravstvene nege. Anogenitalni predel po miljenju dobro speremo in osušimo,

- antiseptičnih raztopin ne uporabljamo (draženje sluznice in povečana možnost prenosa mikroorganizmov).

Zdravstvena nega nefrostome in cistostome:

Okolico rane in področje okrog cevke oskrbimo po standardu zdravstvene nege rane.

Odvzem vzorca seča:

- aspiracija seča iz drenažne cevi (nikoli ne dekonektiramo ali odvezujemo seča iz vrečke!),
- pred odvzemom razkužimo mesto za odvzem vzorca na drenažni cevi in aspiriramo vzorec seča s sterilno brizgo in najmanjšo možno iglo.

Opozorilo: Vzorcev za bakteriloško analizo seča ne jemljemo iz urinske vrečke.

Dokumentacija:

Zabeležim (priloga) o:

- datum vstavitve katetra,
- tip katetra.

MINIMALNI POGOJI ZA PREPREČEVANJE OKUŽB SEČIL:

- sterilni urinski kateter, sterilna urinska vrečka,
- razkuževanje rok pred in po stiku s katetrom in urinsko vrečko,
- aseptični postopki dela,
- urinska vrečka naj bo vedno pod nivojem sečnega mehurja.

IV. DEJAVNIKI TVEGANJA ZA PRENOS OKUŽB

POSTOPKI TESTIRANJA IN SEROLOŠKEGA SLEDENJA ZDRAVSTVENIH DELAVCEV V PRIMERU POŠKODBE Z MOŽNOSTJO PRENOSA OKUŽBE

1. Možnost okužbe s HBV:

- odvzem krvi za anti HBs (rezultat v 24 urah, ukrepanje čimprej, najkasneje v 72 urah),
- del seruma laboratorij zamrzne in shrani,
- po 3 mesecih kontrola anti HBs, anti HCV, anti HIV. V primeru, da sta anti HCV ali anti HIV pozitivna, se naredijo še preiskave iz zamrznjenega seruma, drugače pa se le-ta zavrže;
- kontrola prisotnosti protiteles po končanem cepljenju,
- opazovanje znakov – simptomov okužbe s Hepatitisom B.

2. Možnost okužbe s HCV:

- odvzem krvi in testiranje anti HCV takoj, po treh mesecih in po šestih mesecih,
- gama globulin po izpostavljenosti HCV ne prepreči okužbe,
- pri pozitivnem izvidu posvet pri infektologu,
- opazovanje znakov – simptomov okužbe s Hepatitisom C.

3. Možnost okužbe s HIV:

- odvzem krvi in testiranje anti HIV takoj, po dveh mesecih, šestih mesecih in dvanajstih mesecih,
- pri pozitivnem izvidu napotitev k infektologu,
- če je tveganje veliko (bolnik HIV pozitiven, s tveganim vedenjem ali neznan ter masovna inokulacija) takoj napotitev k infektologu.

Opomba: Postopki sestavljeni po priporočilih IFIC-a in Zavoda za zdravstveno varstvo Kranj.

NAVODILA ZA SPREMLJEVALCE OTROK/MLADOSTNIKOV Z INKONTINENCO IN S POSEBNOSTMI PRI OSKRBI V BAZENU

Navodila so namenjena vsem zaposlenim, ki spremljajo otroke/mladostnike z inkontinenco in ostale otroke/mladostnike s posebnostmi pri oskrbi v kopališki objekt. V navodilih je »spremljevalec« katerakoli oseba (negovalka, vzgojitelj, spremljevalec, starši,...), ki higiensko ureja otroka/mladostnika. Vsi spremljevalci in vodje organiziranih dejavnosti naj upoštevajo Seznam in navodila za otroke/mladostnike z inkontinenco in ostale otroke/mladostnike s posebnostmi pri oskrbi. Podatki v Seznamu in navodilih za otroke... vsebujejo občutljive osebne podatke, zato upoštevajte Pravilnik o varovanju osebnih podatkov CIRIUS Kamnik.

V Seznamu in navodilih za otroke in mladostnike z inkontinenco in ostalih otrocih/mladostnikih s posebnostmi pri oskrbi je opredeljeno:

- kateri otroci/mladostniki lahko koristijo bazen in
- pod kakšnimi pogoji.

SPLOŠNA NAVODILA ZA SPREMLJEVALCE:

- spremljevalci upoštevajo določila Kopališkega reda in navodila na Seznamu otrok/mladostnikov z inkontinenco in Seznamu otrok/mladostnikov s posebnostmi pri oskrbi;
- spremljevalci vstopajo v kopališki objekt v delovni obleki in obutvi. Ob prehodu na bazensko ploščad in/ali tuširanju otroka/mladostnika so obvezni plastični natikači;
- otroci/mladostniki uporabljajo za tuširanje lastne kopalne brisače in kopalne plašče ter higienski pribor;
- kopalne brisače in kopalke se sušijo na oddelkih;
- grelnik brisač je namenjen samo za ogrevanje brisač.

NAVODILA ZA OSKRBO OTROK/MLADOSTNIKOV Z INKONTINENCO IN OTROK/MLADOSTNIKOV S POSEBNOSTMI PRI OSKRBI:

- otroci/mladostniki z inkontinenco in ostali s posebnostmi pri oskrbi se urejajo v posebnem, v ta namen prilagojenem prostoru. V prostoru se urejajo vsi, ne glede na to, ali so pri samooskrbi samostojni ali potrebujejo pomoč spremljevalca;
- otroci/mladostniki z inkontinenco se pred vstopom v bazen kateterizirajo ali spraznijo mehur s stiskanjem mehurja;
- otroci/mladostniki, ki se kateterizirajo, pri kateterizaciji upoštevajo metodo čiste ali sterilne kateterizacije in prinesejo s seboj z oddelka naslednje pripomočke:
  - kateter in ostali material za kateterizacijo,
  - kopalne pleničke ali kopalke za inkontinentne,
  - kopalno brisačo ali kopalni plašč,
  - inkontinenčni material (plenico, predlogo,...);
- za higiensko urejanje otrok/mladostnikov z inkontinenco in ostalih s posebnostmi pri oskrbi so na razpolago sveže brisače, rjuhe in krpice, ki se po uporabi odlagajo v koše za perilo;

- kopalne pleničke in kopalne hlačke za otroke/mladostnike z inkontinenco in ostale s posebnostmi pri oskrbi kupujejo starši;
- po urejanju je obvezno tuširanje;
- garderoba otrok/mladostnikov se shranjuje v garderobnih omaricah;
- pred vsakim kopanjem v bazenu se mora spremljevalec seznaniti z evidenco odvajanja otroka/mladostnika na oddelku.
- otroci/mladostniki z inkontinenco so lahko v bazenu največ pol ure.

PRIPOROČILA ZA UPORABO BAZENA:

V skladu z Pravilnikom o razvrstitvi kopališč in organiziranih ukrepih za varstvo pred utopitvami (Ur. list RS 44/2000) mora vsako kopališče imeti kopališki red.

Kopališki red:

Osnovna pravila po katerih se morajo ravnati obiskovalci, da bi jim bila zagotovljena varnost in varovanje zdravja. (Nameščen na vidnem mestu, zlasti ob vhodu na kopališče.)

Vsebovati mora:

- I. Obratovalni čas je od 8 ure do 21 ure, vse dni v letu skladno s šolskim koledarjem. Za otroke in mladostnike CIRIUS od ponedeljka do petka po v naprej dogovorjenem urniku. Za zaposlene CIRIUS in zunanje obiskovalce v skladu s pismenim dogovorom. CIRIUS si pridružuje pravico, da v primeru določenih, a v naprej napovedanih dejavnosti zapre posamičen tematski sklop ali celoten kompleks, o čemer obiskovalce predhodno obvesti in seznaniti z napisom pred vhodom v kopališče.
- II. Dejavnosti, ki se opravljajo na kopališču ali ob njem:
  1. šport in rekreacija za otroke in mladostnike CIRIUS,
  2. terapija,
  3. šport in rekreacija za zaposlene CIRIUS,
  4. šport in rekreacija za zunanje uporabnike.
- III. Način uporabe kopaliških objektov in naprav:
  - bazen je namenjen vsem obiskovalcem, ki so psihofizično sposobni samostojno upoštevati določila hišnega reda. Vstop otrokom do 7 leta je dovoljen samo v spremstvu staršev oz. odraslih, ki odgovarjajo za varnost otrok. Otroci in mladostniki CIRIUS namensko uporabljajo bazen v skladu z organiziranimi dejavnostmi;
  - osebje CIRIUS lahko prepove vstop osebi, ki je bazen že obiskala in pri tem kršila Kopališki red. CIRIUS si pridružuje pravico izvajati ukrepe, da zagotavlja v celotnem kopališkem področju spoštovanje Kopališkega reda;
  - kakršnokoli izvajanje organiziranih aktivnosti in uporaba bazenske opreme ter rekvizitov, je dovoljena le s predhodnim dogovorom in soglasjem CIRIUS;
  - ne glede na izbrano storitev oz. izbran tematski sklop, obiskovalec lahko izbere katerokoli odprto garderobno omarico (razen, če osebje ne odredi drugače) in jo zaklene. Garderobne omarice so oštevilčene, prav tako ključi k pripadajočim garderobnim omaricam;
  - za organizirane skupine je po predhodnem dogovoru možna uporaba skupnih garderob;

- območje kopališča je pod video nadzorom.

IV. Navodila za zagotavljanje reda in varnosti:

- vstop v bazen brez nadzora je prepovedan;
- v bazen ne smejo osebe pod vplivom alkohola, drog in poživil;
- v kopališkem objektu ni dovoljeno kajenje, vnos steklenih ali lomljivih predmetov in uživanje hrane na bazenski ploščadi;
- skakanje v vodo in plavanje pod vodo ni dovoljeno, razen v primeru vodenega programa;
- prepovedana je uporaba mobilnih telefonov, fotoaparatorov ali videokamer. Uporaba je možna samo z dovoljenjem staršev oz. skrbnikov otrok/mladostnikov CIRIUS v zdravstveno terapevtske ali študijske namene;
- obiskovalci se morajo ravnati po navodilih kopališkega reda, kopaliških znakov ter upoštevati navodila kopaliških delavcev;
- reševalec lahko osebam, ki niso psihofizično sposobne samostojno upoštevati Kopališkega reda in so brez spremstva, prepove kopanje in uporabo kopaliških naprav;
- vstop otrokom do 7. leta starosti je dovoljen le v spremstvu staršev, skrbnika ali odraslih, ki odgovarja za varnost otrok;
- obiskovalci ne smejo uporabljati kopališke opreme v nasprotju s predvideno uporabo oz. tako, da ogrožajo zdravje in življenje drugih obiskovalcev in sebe. Uporaba medicinsko tehničnih pripomočkov in ostale opreme je dovoljena le s soglasjem CIRIUS;
- obiskovalci morajo bazen in druge kopališke naprave uporabljati ob upoštevanju svojih sposobnosti in Kopališkega reda;
- starejši kopalci in funkcionalno ovirane osebe, ki se ne počutijo varne pri samostojnem vstopu in izstopu iz vode, morajo za pomoč prositi reševalca iz vode,
- CIRIUS ne odgovarja za izgubljene, poškodovane in odtujene osebne predmete in dragocenosti obiskovalcev.

V. Pravila za varovanje zdravja kopalcev:

- pred vstopom v bazensko dvorano ali na bazensko ploščad je obvezno higiensko tuširanje in razkuževanje nog;
- otroci do tretjega leta starosti morajo v bazenu uporabljati kopalne pleničke;
- po izstopu iz kabin za preoblačenje v bazenski objekt ni dovoljeno uporabljati obuval razen čistih plastičnih natikačev;
- v bazenu je obvezna uporaba kopalnih hlač in kopalk, kopanje v kratkih hlačah ali majici je prepovedano;
- za otroke/mladostnike CIRIUS veljajo poleg zgoraj navedenih pravil še navodila zdravstvene službe;
- obiskovalci ne smejo onesnaževati vodnih in obbazenskih površin;
- vstop zunanjim obiskovalcem z nalezljivimi kožnimi obolenji, veneričnimi obolenji in inkontinenco ni dovoljen. Obiskovalci z zdravstvenimi težavami morajo o tem obvestiti reševalca iz vode;
- upoštevajte smer gibanja iz garderobnih prostorov v bazenski prostor;
- obvezna je uporaba bazenskih vozičkov za plavalce, ki se gibajo s pomočjo vozička;

IZOBRAŽEVANJE ZDRAVSTVENIH DELAVCEV IN DRUGIH ZAPOSLENIH V CIRIUS S PODROČJA PREPREČEVANJA IN OBVLADOVANJA BOLNIŠNIČNIH OKUŽB

V skladu s **Pravilnikom o pogojih za pripravo in izvajanje programa za preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb v CIRIUS** so se vsi zaposleni delavci v zdravstveni enoti in drugih enotah zavoda dolžni izobraževati o načinih preprečevanja in obvladovanja bolnišničnih okužb s ciljem, da izvajajo zadolžitve svojega delokroga v skladu s pogoji dela, oceno tveganja s strani O/M in posegov ter z zahtevami strokovnih smernic o preprečevanju BO.

Izobraževanje naj bo kontinuirano znotraj ustanove od sprejema v delovno razmerje naprej, vsebina programa izobraževanja mora biti prilagojena stopnji izobrazbe in vrsti dela. Programe za izobraževanje usklajuje in potrdi direktor zavoda v skladu z letnim planom skupaj z odgovorno osebo za preprečevanje BO. Ustanova mora imeti na razpolago finančna sredstva, ki omogočajo izobraževanje, nabavo strokovne literature in hiter dostop do informacij.

Namen:

Zagotoviti poznavanje osnovne higijene, nastanka in preprečevanja prenosa okužb vsem zaposlenim v zdravstveni enoti in zaposlenim v drugih enotah zavoda.

Vsebine programov:

- nastanek in vrste bolnišničnih okužb ter dejavniki tveganja,
- higiena rok in osebna higiena,
- varovanje O/M pred okužbo, varovanje zdravstvenih delavcev in sodelavcev pred poškodbo in okužbo na delovnem mestu,
- seznanitev s postopki kontaktne izolacije,
- predstavitev dejavnikov tveganja za prenos okužbe pri posameznih postopkih,
- čiščenje, razkuževanje, sterilizacija in vzdrževanje pripomočkov za delo,
- čiščenje O/M neposredne okolice in neposredne okolice delovnega okolja,
- higiena vode in prehrane ter problemi razkuževanja,
- varno ravnanje z odpadki v ustanovi,
- izpolnjevanje obvezne dokumentacije.

Trajanje izobraževanja:

- osnovno izobraževanje 8 ur,
- dodatno izobraževanje 2 uri.

Izobraževanje za zdravstvene delavce poteka tudi zunaj ustanove na seminarjih, simpozijih in drugih oblikah izobraževanja, ki obravnavajo obvladovanje okužb.

ZAŠČITA ZDRAVSTVENIH DELAVCEV IN DRUGIH DELAVCEV V ZDRAVSTVU

Incident: poškodba z ostrim predmetom, politje poškodovane kože ali obrizganje sluznice oči, nosu, ust s krvjo ali krvavo telesno tekočino; politje velike površine nepoškodovane kože s krvjo O/M.

NAMEN: preprečiti okužbo zdravstvenega osebja in prenos okužbe z zdravstvenega osebja na O/M.

Tehnična zaščita:

- varno *delovno okolje* glede na dejavnike tveganja (vsake dve leti se organizira predavanje iz varstva pri delu z obveznim pisnim preverjanjem), zbiralnik za ostre predmete na delovni površini ob odvzemu krvi, dajanju injekcij, uvajanju žilnih katetrov, bravnil, izvajanju infuzij, ..., uporaba *varnih pripomočkov* za vsak delovni proces, npr. vakuumskih brezigelnih sistemov oz. ostrih predmetov z zaščito, pravilno opremljena izolacijska soba z vsemi pripomočki;
- varno *izvajanje delovnega procesa* npr. kirurške tehnike z odlaganjem instrumentov in ostrih predmetov (ne podajanje).

Minimalni tehnični pogoji za izvedbo:

- ureditev delovnega mesta,
- tehnični pripomočki z zaščito,
- na razpolago osebna varovalna sredstva.

Zdravstvena zaščita osebja:

- cepljenje proti hepatitisu B – vsi zdravstveni delavci (ZD) so cepljeni proti hepatitisu B,
- cepljenje proti gripi – priporočljivo je cepljenje vseh zaposlenih, vendar jih cepimo glede na njihovo privoljenje.

Vbod/rez z vidno krvavim ostrim predmetom:

Ravnanje poškodovanca (zaposleni) – prva pomoč:

1. Politje nepoškodovane kože ZD s krvjo O/M: pod tekočo vodo spiramo 10 minut.
2. Ob politju poškodovane kože ZD s krvjo O/M ali ob vbodu, vrezu z uporabljenim ostrim predmetom mesto poškodbe iztisnemo, da kri teče, izpiramo pod tekočo vodo vsaj 10 minut, razkužimo z alkoholnim razkužilom za kožo, ki naj učinkuje najmanj 2 do 3 minute (dokler se ne posuši), poškodovano mesto oskrbimo.
3. Ob obrizganju sluznice ZD s krvjo bolnika: spiramo z vodo ali fiziološko raztopino vsaj 10 minut. Ob obrizganju očesne sluznice ravnamo enako. Če nosi oseba očesne leče, le-te pred tem odstranimo in jih spiramo s fiziološko raztopino in predpisano tekočino za razkuževanje, po možnosti jih zavržemo.

Obveščanje o incidentu:

Incident t.j. vsakršen vbod, vrez, razpršitev krvi, politje s krvjo javimo takoj oddelčni medicinski sestri, vodji zdravstvene službe oz. vodji zdravstvene nege in oskrbe. Ta mora preveriti ali je bila prva pomoč pravilno izvedena. Izpolni se list o incidentu, ki se nahaja v kadrovski službi Centra. Delavca se napoti k zdravniku medicine dela v zdravstveni dom

Kamnik, kjer se vzame kri zdravstvenemu delavcu in O/M. Kri je poslana na Zavod za transfuzijo krvi in izvid mora priti v 24 urah. Glede na izvid moramo zdravstvenega delavca cepiti v 72 urah.

Zaščita rane ali poškodovane kože zdravstvenega delavca:

Na delovnem mestu pokrijemo poškodovano kožo z vodotesnim obližem. Uporabljamo rokavice.

Ukrepi ob razlitju krvi po delovnih površinah in po tleh:

1. Površino, polito s krvjo, pokrijemo s staničevino ali drugim vpojnim papirjem, prelijemo z razkužilom za površine in pustimo učinkovati 30 minut oz. glede na navodila proizvajalca.
2. Z orokavičeno roko (zaščitna preiskovalna rokavica) ali prijemalko odstranimo staničevino in odvržemo kot komunalni odpadke ali kot kužni odpadke, če gre za veliko količino krvi.
3. Površino očistimo po običajnem postopku.

OSEBNA UREJENOST ZAPOSLENIH V ZDRAVSTVENI NEGI:

CILJ:

- preprečiti prenos okužbe,
- preprečiti poškodbe O/M in zaposlenih,
- urejenost zaposlenih,
- izražati poklicno pripadnost,
- dobro osebno počutje.

OSEBNA UREJENOST:

- **ob prihodu na delo odstranimo nakit** (prstani, ročna ura, zapestnice, veliki, viseči uhani)
Izogremo se možnosti poškodbe O/M in sebe. Omogočimo pravilno umivanje in razkuževanje rok. Preprečimo prenos bolnišnične okužbe. Dovoljen je en gladek prstan brez okrasja;
- **lasje naj bodo speti**
Nespeti dolgi lasje ovirajo delo, zmanjšujejo vidno polje, ogrožajo sterilnost posegov. Z nenehnim odstranjevanjem las z obraza kontaminiramo roke ali rokavice ali obratno;
- **nohti na rokah naj bodo kratko prstriženi, čisti, nelakirani**
Dolgi nohti lahko poškodujejo O/M ali se poškoduje izvajalec. Z umazanijo za nohti in razpokanim lakom prenašamo infekcijo;
- **dišave brez močnega vonja, ličenje naj bo nevpadljivo**
Premočen vonj je lahko neprijeten O/M in okolici;
- **žvečenje žvečilnega gumija je neprimerno**
Moti komunikacijo s pacienti, obiskovalci in sodelavci;
- **uporaba mobilnega telefona med delom v skladu s pravilnikom o uporabi mobilnega telefona.**

ZAŠČITNA DELOVNA OBLEKA:

- **je enotne barve, čista in dnevno sveža;**
- **krilo naj sega najmanj do sredine kolen;**
- **preko uniforme po potrebi nosimo jopico, ki je po kroju in barvi skladna z uniformo;**
omogoča sproščeno gibanje, neovirano delo in zaščito;
- **brez dodatkov;**
pod delovno obleko ne nosimo majic, ki bi se videle izpod obleke. Zaščitne delovne obleke, ki jo nosimo v zaprtih enotah, ne uporabljamo izven teh prostorov;
- **obutev naj bo udobna, varna, tiha, skladna z delovno obleko;**
s hojo ne povzročamo hrupa, ne motimo O/M.

SPREMLJANJE ZDRAVSTVENEGA STANJA ZDRAVSTVENIH DELAVCEV IN SODELAVCEV V CIRIUS KAMNIK

Zaposleni v CIRIUS Kamnik so na podlagi uredbe direktorja z dne 09. 10. 2003 podpisali individualne izjave, da v primeru zdravstvenih težav (bruhanja, driske, gnojnih sprememb na koži, izcedka iz ušes, nosu,...) obvestijo vodja enote v kateri delajo /priloga 1/.

To obvestilo se nanaša:

- vsakokrat po preboleli nalezljivi bolezni, pred vrnitvijo na delo,
- v primeru pojava driske in/ali bruhanja v družini,
- po vrnitvi na delo, po daljši odsotnosti, če je v tem času bil s katero skupino ljudi v stiku, ki je prebolel ali imel določene simptome nalezljive bolezni.

Dolžnost vodje enote je, da skupaj z obolelim izpolni individualno izjavo o bolezenskih znakih /priloga 2/. V njej opredeli ali je potreben kakršenkoli zaščitni ukrep (zaščitna maska, rokavice,...) ali pa se ga napoti na zdravniški pregled.

Oddelčne medicinske sestre izvajajo nadzor nad oddelki in spremljajo, če delavci res opravljajo delo zdravi. V primeru nejavljanja bolezenskih znakov vodji zdravstvene nege in oskrbe, delavca opozorijo in takoj napotijo k vodji enote.

Priloga 1

SPLOŠNI PREVIDNOSTNI UKREPI ZA PREPREČEVANJE PRENOSA OKUŽB ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE IN OSTALE ZAPOSLENE

Zdravstveni in negovalni delavci morajo na delovnem mestu upoštevati pravila splošne in osebne higiene. Lasje morajo biti čisti in speti, da ne padajo na čelo in zakrivajo področje dela. Nakit (prstane, zapestnice, uro) odstranimo z rok pred pričetkom dela. Nohti naj bodo urejeni in kratko postriženi, nelakirani, brez umetnih nohtov. To je potrebno, ker je pod nakitom število mikroorganizmov povečano. Ravno tako je pri umetnih nohtih, kjer se pogosto razvijajo tudi glivične okužbe. Zaradi prstanov in umetnih ali dolgih nohtov se pogosto predrejo medicinske rokavice.

Pravila obnašanja zdravstvenih, negovalnih in ostalih zaposlenih V CIRIUS

1. Delovne obleke morajo biti vedno čiste in zlikane. Potrebno jih je redno zamenjati.
2. Lasje morajo biti čisti in urejeni.
3. Zaposlene ženske osebe morajo imeti urejene lase in dovolj trdno spete, da ne padajo naprej, zlasti pri delu z bolniki in v laboratoriju.
4. Ličenje, dišave, nakit in losion po britju se sme uporabljati le v omejeni količini.
5. Kričeče barve las, vpahljive frizure, vpahljivo oblačenje, ličenje nohtov ni dovoljeno.
6. Popolnoma prepovedano je:
  - sandale z odprtimi petami in prsti,
  - boste noge,
  - zaudarjanje telesa po znoju.

Na delovnem mestu nosimo delovno obleko, majico, hlače (ali krilo), ki jih redno menjamo, najbolje dnevno in vsakič ob onesnaženju.

Zdravstveno in negovalno osebje na delovnem mestu deluje v skladu s poklicnimi kodeksi in v skladu z določili, s strani poklicnega združenja, predpisanimi smernicami in standardi, ki opredeljujejo profil zdravstvenega delavca.

NAVODILA ZA HIGIENSKO UPORABO ZAŠČITNIH SREDSTEV

Kdo in kaj uporabiti	Kdaj uporabiti	Kako ravnati	Kam odvreči
delovna obleka: zdravstveni delavci, negovalno osebje, zaposleni v kuhinji, pralnici, hlevu, čistilke.	menjati dnevno, ob onesnaženju takoj	delovno obleko hranimo ločeno od zasebne obleke	vreča za umazano perilo, redno odstranjevanje, pranje v pralnici
vsi zaposleni v stiku s kužnim O/M zaščitna obleka in sredstva	pri delu s kužnim ali ogroženim O/M	ena halja na turnus na osebo, ob onesnaženju menjamo takoj	vreča za umazano perilo, pranje v pralnici
neprepustni predpasnik pri stiku s kužnim O/M	uporaba samo enkrat, zaščita delovne obleke pred okužbo	pri delu in stiku s kužnim O/M	vsakič vržemo v odlagalno posodo
sterilne medicinske rokavice pri aseptičnih in invazivnih posegih	pri diagnostičnih in terapevtskih posegih	rokavice oblečemo na razkužene, suhe roke; ko rokavice slečemo, roke razkužimo	v posodo za odlaganje rokavic
nesterilne rokavice za enkratno uporabo	pri negi in vsakem delu, kjer pričakujemo onesnaženje	rokavice oblečemo razkužene roke; po odstranitvi rokavic, roke razkužimo	v namensko posodo za odlaganje rokavic
maska, neprepustna za mikroorganizme (v nekaterih primerih očala, ščitnik za obraz)	pri možnosti aerogenega prenosa, pri prehladni bolezni, če oseba dela; pri invazivnih posegih	za enkratno uporabo, maska mora pokrivati nos in usta	odvržemo v namensko posodo ali košaro in razkužimo roke
obuvala	Pri izvajanju zdravstveno negovalnih postopkov, izvajanju zdr. terapij, hlevu, pranju, kuhanju in vzdrževanju	čistiti najmanj enkrat tedensko, ob onesnaženju takoj	

NAPOTKI ZA ZDRAVO IN VARNO PRENAŠANJE BREMEN:

1. Pred dvigovanjem in prenašanjem bremena preverite težo bremena ter njegov gabarit in jo primerjajte z dopustnimi vrednostmi iz tabele številka 2.
2. Upoštevajte priporočila – napotke zdravnika specialista medicine, dela, prometa in športa.
3. Predhodno si oglejte mesto in način prenašanja bremena – po potrebi se posvetujte s fizioterapevtom o najprimernejšem načinu glede na breme in okoliščine.
4. Upoštevajte širine prehodov, talno površino, ipd.
5. Breme prenašajte v pokončnem položaju.
6. Hrbtenica naj bo zravnana in drža vzravnana, brez zasuka.
7. Breme vedno naslonite nase, tako zmanjšate ročico ter navor sile teže bremena na hrbtenico.
8. Vedno dvigujte čim bližje telesu, tako zmanjšate ročico zunanega bremena ter obremenitve mišične mase.
9. Dvigujte s kolenskim modelom dviganja bremen (koleni sta pokrčeni, kolk je rotiran, hrbtenica je zravnana).

OSNOVNA PRAVILA VARNEGA IN ZDRAVEGA PREMEŠČANJA BREMEN:

1. V ledvenem delu hrbtenice se ne pripogibaj blizu 90° (teža bremena v takem slučaju obvisi le na hrbtencičnih vezeh).
2. Breme dviguj čim bližje telesu (tako zmanjšaš ročico in moment).
3. Upoštevaj priporočene teže dvigovanja bremen.
4. Uporabljalj tehnične pripomočke.
5. Pri bremenih, ki jih ne zmoreš pravilno premeščati sam, prosi za pomoč sodelavca.
6. Pri bremenih manjšega volumna dviguj s kolenskim modelom dviganja.

POLOŽAJ TELESA IN BREMENA PRI PREMEŠČANJU

Tabela številka 1

položaj telesa	Opis položaja

V. ČIŠČENJE, RAZKUŽEVANJE, STERILIZACIJA IN VZDRŽEVANJE MEDICINSKIH PRIPOMOČKOV ZA DELO V AMBULANTI

Namen:

- izvesti postopke dekontaminacije,
- zmanjšati število mikroorganizmov na najmanjši možni nivo,
- omogočiti uspešnost sterilizacije.

Pred sterilizacijo inštrumente razkužimo in ročno ali strojno očistimo. Z razkuževanjem in mehanskim čiščenjem odstranimo organske zaostanke, zmanjšamo število mikroorganizmov in s tem omogočimo optimalen učinek sterilizacije.

Vsi medicinski instrumenti so po uporabi potencialno kontaminirani in so možni vir okužbe. Razkužimo jih po vsaki uporabi in sicer pred izvajanjem ročnih postopkov čiščenja, da izvedemo postopek dekontaminacije (prekinemo pot prenosa mikroorganizmov preko onesnaženih inštrumentov). Inštrumente takoj po uporabi odložimo v razkuževalnik z raztopino razkužila in počakamo, da le to deluje (kontaktni čas delovanja, ki ga predpiše proizvajalec sredstva). Če ima razkužilo dodane čistilne komponente lahko inštrumente v njem tudi očistimo, dobro speremo in pripravimo za sterilizacijo. Če je potrebno ročno čiščenje inštrumentov, se mora osebje zaščititi z osebniimi zaščitnimi sredstvi (rokavice, predpasnik, očala). Ročnemu čiščenju inštrumentov se izognemo z uporabo ultrazvočnih čistilcev, ki odstranjujejo biološke ostanke z inštrumentov, ne uničujejo pa mikroorganizmov razen, če smo vanje dodali učinkovito razkužilo.

Razkužila, ki jih uporabljamo za ta namen, morajo biti visoko učinkovita (baktericid, fungicid, virucid, tuberkulocid; za končno dezinfekcijo pa se zahteva sporocidno sredstvo), sprejemljiva za osebje in inštrumente, ter ekološko razgradljiva. Na voljo so aldehydna sredstva (najpogosteje 2% glutaraldehyd), ki pogosto dražijo sluznice; klor in klorove spojine, ki so manj primerne zaradi korozivnega učinka in alkilamin derivati (kot je na primer glukoprotamin), ki ne hlapijo, imajo dobre čistilne učinke in so sprejemljivejši za osebje. Vse pogosteje pa se pojavljajo sredstva z aktivno učinkovino perocetna kislina (sama ali v kombinaciji z drugimi učinkovinami) oziroma peroksi spojine, ki so visoko učinkovita in sprejemljiva tudi v ekološkem smislu.

Najustreznejši način dekontaminacije in čiščenja medicinskih inštrumentov in pripomočkov pa predstavlja strojno čiščenje v strojih – s termodezinfekcijo.

Kaj	Potreba	Postopki	Sredstvo	Izvajalci
kirurški inštrumenti	po vsaki uporabi, pred čiščenjem in sterilizacijo	kirurške inštrumente in druge pripomočke, ki jih lahko potapljamo, takoj po uporabi odložimo v raztopino razkužila in počakamo, kolikor je potrebno, da razkužilo deluje; nato inštrumente v tej raztopini očistimo, dobro speremo, osušimo in pripravimo za sterilizacijo	Sekusept plus - pripravimo delovno raztopino in upoštevamo odvisnost koncentracije in kontaktnega časa (1,5% - 60 min., 3% - 30 min., 5% - 15 min.); posoda z razkužilom naj bo pokrita	medicinska sestra
fonendoskopi, otoskopi, toplomerji, pladnji	po vsaki uporabi	pripomočke prebrišemo z razkužilom, po potrebi očistimo in suhe shranimo	Incides N robčki	medicinska sestra
manšete za merjenje krvnega tlaka	po kontaminaciji	manšete iz pralnega materiala operemo; manšete iz nepralnega materiala potopimo v razkužilo, izperemo in posušimo; razkužilo lahko nanašamo tudi s pršenjem	Sekusept pulver classic; pripravimo delovno raztopino (2% raztopina – 1 ura); posoda z razkužilom naj bo pokrita	medicinska sestra
maske, dihalne cevi (ventilator, O2, insuflator-exuflator, aspirator, inhalator) zaželjeno za enkratno uporabo	po vsaki uporabi	takoj po uporabi odložimo v raztopino razkužila in počakamo, kolikor je potrebno, da razkužilo deluje; nato inštrumente v tej raztopini očistimo, dobro speremo, osušimo in pripravimo za sterilizacijo; termolabilne materiale razkužimo z razkužilom visoke stopnje učinkovitosti	Sekusept pulver classic; pripravimo delovno raztopino (2% raztopina – 1 ura); posoda z razkužilom naj bo pokrita	medicinska sestra
termolabilni materiali	po postopku dekontaminacije in čiščenja	dekontaminirane in čiste pripomočke potopimo v razkužilo, ki zagotavlja visoko stopnjo učinkovitosti	Sekucid N (prip. raztopina 2 uri) Sekusept aktiv (2% raztopina – 30 minut)	medicinska sestra

VI. ČIŠČENJE PROSTOROV, OPREME IN PRIPOMOČKOV TER RAZKUŽEVANJE Z MINIMALNIMI TEHNIČNIMI POGOJI

1. ČIŠČENJE PROSTOROV, OPREME IN PRIPOMOČKOV

Namen:

- vzdrževanje čistega in prijaznega okolja za O/M in osebje,
- preprečevanje ugodnih pogojev za zadrževanje in razmnoževanje mikroorganizmov,
- vzdrževanje čiste opreme, vodovodnih in prezračevalnih instalacij,
- preprečevanje pogojev za zadrževanje insektov, glodalcev in golobov.

Problem:

- kontaminacija okolja s patogenimi mikroorganizmi,
- kontaminacija okolja s telesnimi tekočinami in izločki,
- insekti, glodalci,
- ptičji iztrebki.

RAZDELITEV POVRŠIN GLEDE NA TVEGANJE ZA PRENOS OKUŽBE

Zanemarljivo tveganje: površine, ki niso v dosegu rok (stropi, stene, svetila, okna, steklene površine, pisarniški prostori, stopnišča).

Majhno tveganje: vse zgornje površine, s katerimi O/M in osebje ne prihajajo neposredno v stik (oprema prostorov in talne površine, odtoki, zračniki, pipe, tuši).

Zmerno tveganje: vse delovne površine, kjer se pripravlja material za izvajanje diagnostike, zdravljenja, zdravstvene nege, oprema in pripomočki, s katerimi prihaja v stik samo osebje in ne O/M (oprema ambulantnih prostorov, preiskovalnic in prevezovalnic, prostorov za shranjevanje čistih pripomočkov).

Veliko tveganje: predstavljajo prostori, kjer se izvaja invazivna diagnostika, prostori za aseptične postopke, prostori v okolici O/M v izolaciji, laboratorijske delovne površine in oprema in sanitarni prostori, previjalnice na oddelkih.

UKREPI:

Čiščenje vseh površin se izvaja z namenskimi krpami, čistili in vodo. Način in pogostost čiščenja sta odvisna od tveganja, ki ga določena površina in pripomočki predstavljajo za prenos mikroorganizmov.

1. Vrste čiščenja:

- ročno čiščenje vseh površin z vodo, čistilom in namenskimi krpami,
- strojno čiščenje tal,
- ročno čiščenje in razkuževanje površin, opreme in pripomočkov z namenskimi krpami in čistilno – razkužilnimi raztopinami.

2. Izvedba čiščenja:

- sprotno odstranjevanje vidnih nečistoč (čiščenje),
- takojšnja dekontaminacija površin, ki so bile onesnažene z bolnikovimi telesnimi tekočinami, izločki ali iztrebki,
- redno dnevno čiščenje in po potrebi vmesna dodatna čiščenja ob onesnaženju površin,
- razširjeno (generalno) čiščenje po programu, adaptacijah,
- razširjeno čiščenje po dogovorjenem programu za vodovodne instalacije, zračnike, odtoke in klimatske naprave.

Za vse to morajo biti pripravljena pisna navodila za delo z evidenco izvedenih del.

3. Pogostost izvajanja postopkov:

- zanemarljivo tveganje: 1-krat letno in po dogovoru,
- majhno tveganje: 1 do 2-krat dnevno,
- zmerno tveganje: 2-krat dnevno,
- veliko tveganje: 3-krat dnevno in po potrebi.

4. Izvajalci čiščenja:

- čiščenje prostorov in opreme izvajajo čistilke po navodilih,
- higiensko vzdrževanje neposredne okolice v sobi O/M izvajajo varuhi/negovalci,
- sprotno higiensko vzdrževanje okolice O/M
- čiščenje **neposredne delovne okolice v ambulanti izvajajo izvajalci zdravstvene nege.**

MINIMALNE ZAHTEVE ZA POSAMEZNE NAČINE ČIŠČENJA

Metode čiščenja, pogostost izvajanja postopkov in izbor čistil, razkužil ter pripomočkov določi odgovorna oseba za to področje oziroma KOBO.

MINIMALNI TEHNIČNI IN PROSTORSKI POGOJI ZA IZVAJANJE ČIŠČENJA:

- pripomočki za ročno in strojno čiščenje površin (namenske krpe, namensko orodje in pripomočki, voziček in čistila),
- zagotovljeno pranje krp za čiščenje,
- neoporečna topla in mrzla voda ter izliv odpadne vode,
- prostor za shranjevanje čistilnih pripomočkov in čistil,
- osebna zaščitna sredstva za čistilke (rokavice, nepropustni predpasnik za zaščito pri mokrih delih).

IZOBRAŽEVANJE KADROV ZA IZVAJANJE ČIŠČENJA:

- izobraževanje kadrov, ki izvajajo čiščenje, mora biti vključeno v program izobraževanja zdravstvenih delavcev na področju preprečevanja prenosa okužb,
- obseg izobraževanja določi odgovorna oseba ali KOBO,
- pogostost izobraževanja najmanj 1-krat letno.

2. RAZKUŽEVANJE POVRŠIN, OPREME IN PRIPOMOČKOV**Namen:**

zmanjšati število patogenih in oportunističnih mikroorganizmov na površinah in predmetih do stopnje, ko niso več škodljivi zdravju in ne morejo povzročiti okužbe.

Problem:

kontaminacija površin, predmetov in pripomočkov z mikroorganizmi, ki lahko povzročijo okužbo.

DOLOČITEV POTREB PO RAZKUŽEVANJU

Za učinkovito in pravilno razkuževanje je potreben racionalen pristop k razkuževanju, ki temelji na tveganju za razvoj okužbe. Vse predmete, naprave, opremo, površine in prostore lahko razdelimo na tri kategorije, ki narekujejo pravilne postopke dekontaminacije.

Majhno tveganje – neobčutljivi predmeti in nekritični inštrumenti

Ti predmeti, inštrumenti ali naprave prihajajo v stik z zdravo, nepoškodovano kožo (ne s sluznico) in okolja, ki niso v stiku z bolniki. Nepoškodovana koža je učinkovita pregrada za večino mikroorganizmov.

Zato takšne predmete, kot so npr. zunanji predeli rentgenskih glav zadostuje čiščenje in sušenje, razkuževanje je potrebno le v primeru kontaminacije. Tveganje, da bi prenesli povzročitelje okužbe na bolnike, je majhno.

Vendar pa bi ta sredstva lahko prispevala k sekundarnemu prenosu, če se na njih okužijo roke zdravstvenih delavcev ali pa oprema, ki se kasneje uporablja pri drugih bolnikih. Za razkuževanje neobčutljivih predmetov se uporabljajo sredstva z majhno močjo (slabo učinkovito razkužilo).

Zmerno tveganje – delno občutljivi predmeti in »polkritični« inštrumenti

To so predmeti oziroma inštrumenti, ki pridejo v stik s tkivi, s sluznicami ali poškodovano kožo, z njimi pa ne prediramo mehkih tkiv ali kosti. Te inštrumente bi, tako kot kritične, morali sterilizirati po vsaki uporabi. Če ta postopek, predvsem zaradi toplotne neobstoynosti inštrumentov, ni mogoč, zadošča tudi razkuževanje z visoko učinkovitimi razkužili.

V to kategorijo zahtevnosti uvrščamo okolja v katerih so oprema in površine onesnažene s patogenimi mikroorganizmi ali je velika verjetnost da so okuženi (npr. neposredna okolica zobozdravniškega stola) ali pa so to prostori v katerih se izvajajo zahtevni aseptični postopki dela. Na njih ne sme biti nobenih mikroorganizmov, z izjemo visokega števila bakterijskih spor. Predmeti in površine zmerne tveganja morajo biti natančno očiščeni in nato izpostavljeni razkuževanju, ki uniči vse mikroorganizme in večino bakterijskih spor (visoko učinkovito razkuževanje).

Veliko tveganje - občutljivi predmeti in »kritični« inštrumenti

Občutljivi predmeti se imenujejo zato, ker obstaja veliko tveganje za nastanek okužbe, če so okuženi mikroorganizmi, vključno z bakterijskimi sporami. To so inštrumenti in predmeti, s katerimi prediramo mehka tkiva ali kosti in vstopamo v krvožilni sistem oziroma sterilna telesna področja. To vrsto inštrumentov je potrebno sterilizirati po vsaki uporabi.

UKREPI:

1. *razkuževanje s toploto,*
2. *razkuževanje s kemičnimi čistili.*

1. Razkuževanje s toploto

Za razkuževanje s toploto uporabljamo pralne in pomivalne stroje, da se izognemo ročnemu delu, kjer je možnost okužbe osebja še večja. Pomivalne stroje, ki pomivajo pri nižji temperaturi (65-80°C) in nato razkužujejo čiste predmete pri višji (93-95°C), imenujemo termodezinfektorje in so v zdravstvu primerni predvsem za razkuževanje inštrumentov,

steklenih in drugih posod, za opremo za anestezijo in umetno predihavanje, operacijska obuvala, posodo in perilo.

Za izvedbo razkuževanja s toploto potrebujemo ustrezne stroje (npr. pomivalni stroji za pripomočke in inštrumente).

2. Razkuževanje s kemičnimi razkužili

Razkuževanje s kemičnimi razkužili uporabljamo tam in takrat, kadar razkuževanje s toploto ni mogoče (inštrumente in pripomočke, toplotno občutljive predmete in površine). Beseda razkuževanje se v praksi najpogosteje uporablja kot pojem za preprečevanje okužb in postopek, s katerim označujemo uporabo raztopin za razkuževanje (razkužil–kemičnih snovi).

V uporabi ločimo razkužila za:

- inštrumente in pripomočke,
- delovne površine,
- toplotno občutljive predmete.

Način, pogostost razkuževanja in vrsto razkužil določi odgovorna oseba za to področje oziroma KOBO. Posode za pripravo raztopin za razkuževanje morajo biti iz materialov, ki se lahko čistijo. Posode za razkuževanje inštrumentov s potapljanjem mora imeti vložek v obliki mreže (sita), pokrov mora dobro tesniti in hkrati omogočati enostavno rokovanje.

Kriteriji za izbor razkužil:

- razkužilo mora biti registrirano v Sloveniji,
- proizvajalec mora imeti mnenje o učinkovitosti, izdelano po priznani tehnologiji, podatke o toksičnosti in alergogenosti,
- naveden mora biti obseg delovanja,
- navedene morajo biti priporočljive koncentracije in kontaktni časi delovanja (tabela za pripravo učinkovitih raztopin),
- določen mora biti maksimalen čas uporabe,
- razkužilo ne sme biti korozivno za materiale, ki jih razkužujemo,
- imeti mora čim manjšo beljakovinsko napako,
- imeti mora primerno embalažo in možnost doziranja,
- za razkužila, ki se lahko uporabljajo več kot 24 ur, je zelena možnost testnih lističev za ugotavljanje učinkovitosti raztopine,
- razkužila naj bodo čimbolj ekološko razgradljiva.

MINIMALNI TEHNIČNI POGOJI ZA RAZKUŽEVANJE:

- jasna pisna navodila za uporabo, ki morajo biti vsem na razpolago,
- navodila za uporabo, shranjevanje in ukrepanje v primeru zastrupitve ali drugih škodljivih učinkovin morajo biti na voljo vsem, ki razkužila uporabljajo (varnostno tehnični listi),
- za osebe, ki uporabljajo razkužila, morajo biti na razpolago osebna zaščitna sredstva (rokavice, maske, očala ali zaščita za obraz, predpasnik, halja),
- prostori za razkuževanje inštrumentov s potapljanjem morajo biti zračni,
- prostori za shranjevanje razkužil morajo imeti možnost zračenja.

RAZKUŽEVANJE POVRŠIN, OPREME IN PRIPOMOČKOV

NAMEN

Zmanjšati število patogenih in oportunističnih mikroorganizmov na površinah in predmetih do stopnje, ko niso več škodljivi zdravju in ne morejo povzročiti okužbe.

KAJ?	KDAJ?	ČISTILNO SREDSTVO	S ČIM?
bolniška postelja v izolirni sobi	vsak dan	Incidin Liquid	krpa
nočna omarica v izolirni sobi	vsak dan	Incidin Liquid	krpa
servisna mizica v izolirni sobi	vsak dan	Incidin Liquid	krpa
police v izolirni sobi in ambulanti	vsak dan	Incidin Liquid	krpa
tla (soba, WC) v izolirni sobi	vsak dan	Incidin Extra N v vodi	Swing, Mop krpe, Cora krpe
vrata v izolirni sobi in ambulanti	vsak dan	Incidin Liquid	krpa
kljuke v izolirni sobi in ambulanti	vsak dan	Incidin Liquid	krpa
bolniška postelja	1x letno	Incidin Extra N v vodi	krpa
kadi, tuš	po uporabi	Laudamonium	spiranje s čisto vodo
pohištvo	1x letno	Incidin Extra N v vodi	krpa
vozički za osebno nego	po uporabi	Incidin Liquid	krpe za enkratno uporabo
prevezovalni voziček	po uporabi, 1x tedensko	Incidin Liquid	krpe za enkratno uporabo
tase	po uporabi	Incidin Liquid	krpe za enkratno uporabo
termometri	po uporabi	Incidin Liquid	krpe za enkratno uporabo
medicinske aparature	po uporabi	Incidin Liquid	krpe za enkratno uporabo
merilci krvnega tlaka	po uporabi	Incidin Liquid	krpe za enkratno uporabo
posodice za zdravila	1x tedensko	Incidin Liquid	krpe za enkratno uporabo
inštrumenti	po uporabi	Sekusept pulver classic	ultrazvočni čistilec

NAVODILA ZA RAZKUŽEVANJE:

- Incidin Liquid je že pripravljena raztopina v razpršilki in je na voljo v ambulanti, izolirni sobi in povsod kjer je v uporabi;
- Incidin Extra N pripravimo v vedro 10l. Raztopina je 20ml/10l vode;
- Laudamonium pripravimo v razpršilko in sicer 6 ml Laudamoniuma/60ml vode;
- Sekusept pulver classic pa

3. ČIŠČENJE BOLNIKOVE NEPOSREDNE OKOLICE IN NEPOSREDNE OKOLICE DELOVNEGA PODROČJA

Čiščenje higiensko visoko zahtevnih prostorov, ki zahtevajo čiščenje in razkuževanje.

Vsi prostori zdravstvenega dela, ambulante, soba za polintenzivno nego, urinski laboratorij, respiratorna soba, prevezovalnice, prostori fizioterapije – mala telovadnica, kabinet za respiratorno terapijo, »bolniška soba«, previjalnice na oddelkih, previjalnica v sklopu bazena, prostori v sklopu bazena.

Dnevno čiščenje:

- vlažno čiščenje tal in talnih oblog 2x dnevno, po potrebi večkrat,
- praznjenje košev za odpadke in nameščanje vrečk vanje 2x dnevno, po potrebi večkrat
- nameščanje tekočega mila, razkužila za roke, papirnatih brisač,
- brisanje vrat, okvirjev vrat, kljuk, steklenih površin,
- 1 soba v domu s posebnim režimom – dnevno razkuževanje vseh površin, ločevanje odpadkov (navadni, inkontinentni in infektivni). Infektivni odpadki se zbirajo v posebnem košu z rumeno vrečko in se jih dnevno odnaša v prostor za shranjevanje v kleti, inkontinentni odpadki se zbirajo v košu z modro vrečko
- razkuževanje valjev in žog v FT telovadnici.

Tedensko čiščenje:

- temeljito čiščenje tal in talnih oblog,
- temeljito čiščenje lesenih površin
- temeljito čiščenje in razkuževanje košev za odpadke,
- temeljito čiščenje okenskih polic, steklenih površin, vrat, kljuk.
- ometanje pajčevine,

Mesečno čiščenje:

- temeljito čiščenje zunanosti omar, pohištva in ostale opreme v prostoru,
- čiščenje radiatorjev,
- brisanje stikal, vtičnic ter stropnih luči

Čiščenje prostora v katerem se zbira infektivni material v kleti 1x dnevno – zbiranje, embaliranje, notranji transport, evidentiranje in rokovanje z infektivnim materialom po navodilih zdravstvene službe

4. ČIŠČENJE POSAMEZNIH PROSTOROV KOPALIŠKEGA OBJEKTA

A. TABELARIČNI PRIKAZ FREKVENCE ČIŠČENJA V BAZENSKEM OBJEKTU CIRIUS KAMNIK

Tabelarični prikaz čiščenja zajema dela in opravila, ki spadajo v sektor kopališča in prikazuje dnevno, tedensko, delo po potrebi in letno čiščenje. Čiščenje se izvaja redkeje oziroma pogosteje, če za to obstajajo razlogi. O tem odloča vodja kopališča. Čiščenje po potrebi odredi vodja kopališča.

	dnevno	tedensko	po potrebi	letno
Čiščenje obbazenske ploščadi	X			
Čiščenje robov v bazenu	X			
Čiščenje zavesic	X			
Čiščenje steklenih vrat		X		
Čiščenje ležalnih in počivalnih površin	X			
Čiščenje ostalih stekel			X	
Razkuževanje obbazenske ploščadi	X			
Razkuževanje ležalnih in počivalnih površin		X		
Brisanje stopnic in mostu	X			
Čiščenje prelivnih rešetk			X	
Sesanje plavalni bazen		X		
Generalno čiščenje obbazenskih površin (ploščic)			X	
Generalno čiščenje bazenske školjke				X
Generalno čiščenje prelivnih kanalov				X
Čiščenje razkuževalnega prehoda	X			
Čiščenje in razkuževanje med. teh. pripomočkov	X		X	

Glede na zasedenost in časovni raspored dejavnosti se čiščenje kopališkega objekta izvaja:

- ponedeljek, torek, sreda, petek, sobota: od 7h do 8.30h,
- četrtek: od 6h do 7.45h.

PO URAH:

	06.00 08.30 PO,TO,SR,PE,SO	06.00 07.45 ČE
Čiščenje obbazenske ploščadi	X	X
Čiščenje robov v bazenu	X	X
Čiščenje zavesic	X	X
Čiščenje steklenih vrat	X	X
Čiščenje ležalnih in počivalnih površin	X	X
Čiščenje ostalih stekel	X	X
Čiščenje in razkuževanje med. teh. pripomočkov	X	X
Razkuževanje obbazenske ploščadi *		
Brisanje stopnic in mostu	X	X
Čiščenje prelivnih rešetk	X	X
Sesanje plavalni bazen	X	X
Čiščenje razkuževalnega prehoda	X	X

* *Razkuževanje obbazenske ploščadi se izvaja vsak dan z razkužilom HEXAQUART in sicer: med 7.00 - 8.00, 13.00 - 14.00.*

B. TABELARIČNI PRIKAZ FREKVENCE ČIŠČENJA POSAMEZNIH PROSTOROV V KOPALIŠKEM OBJEKTU (BREZ BAZENSKEGA OBJEKTA)

Tabelarični prikaz čiščenja zajema dela in opravila, ki spadajo v dejavnost čistilnega servisa in prikazuje dnevno, tedensko, delo po potrebi in letno čiščenje. Čiščenje se izvaja redkeje oziroma pogosteje, če za to obstajajo razlogi. O tem odloča vodja kopališkega objekta. Čiščenje po potrebi odredi vodja kopališkega objekta oz. vodja tehničnih služb oz. vodja zdravstvene nege in oskrbe.

VHOD V OBJEKT, PROSTOR ZA REŠEVALCA	dnevno	tedensko	po potrebi	letno
Strojno talno čiščenje – suho	X		X	
Mokro ročno čiščenje tal	X		X	
Strojno poliranje tal		X	X	
Brisanje prahu na lesenih površinah, stoli, slike, delovni pult	X			
Praznjenje in čiščenje košev	X		X	
Mokro čiščenje oken in okenskih okvirjev		X	*	
Čiščenje luči			X	X
Odstranjevanje premazov in izdelava kristalizacije			X	X
Čiščenje stropov		X	X	
Poliranje ograje		X	X	
GARDEROBE ZA OBISKOVALCE IN ZAPOSLENE	dnevno	tedensko	po potrebi	letno
Mokro ročno čiščenje tal	X		X	
Mokro strojno čiščenje s krtačnikom			X	X
Čiščenje in praznjenje košev za smeti	X		X	
Čiščenje vrat in podbojev		X	X	
Čiščenje keramičnih ploščic, umivalnikov, ogledal, steklenih polic	X			
Čiščenje zunanjšega dela garderobnih omaric	X		X	X
Čiščenje notranjšega dela garderobnih omaric	X		X	
Čiščenje luči			X	X
Čiščenje garderobnih kabin		X	X	
Čiščenje stropnih oblog			X	X
PROSTOR ZA INDIVIDUALNO UREJANJE - previjalnica	dnevno	tedensko	po potrebi	letno
Mokro ročno čiščenje tal	X		X	
Mokro strojno čiščenje s krtačnikom			X	X
Čiščenje in praznjenje košev za smeti	X		X	
Čiščenje in praznjenje košev za ink. material	X			
Čiščenje vrat in podbojev		X	X	
Čiščenje keramičnih ploščic, umivalnikov, ogledal, steklenih polic	X			
Čiščenje zunanjšega dela omaric		X	X	X

Čiščenje notranjega dela omaric		X	X	X
Čiščenje luči			X	X
Čiščenje WC, AMBU stol, ležalnik	X		X	X
Razkuževanje AMBU stol, ležalnik	X		X	

SANITARIJE IN TUŠI	06.00 - 08.30 13.00 - 14.30 PO,TO,SR,PE	6.00.-.07.45 13.00 - 14.30 ČE	06.00 - 08.30 SO	po potrebi
Mokro strojno čiščenje tal	X	X	X	
Mokro ročno čiščenje tal	X	X	X	
Čiščenje stenskih keramičnih ploščic od vrha do tal	X	X	X	
Čiščenje ogledal	X	X	X	
Čiščenje in dezinfekcija WC školjk in umivalnikov	X	X	X	
Čiščenje držal, podajalnikov za milo in papir	X	X	X	
Namestitev toaletnega papirja in mila	X	X	X	
Čiščenje WC metlic	X	X	X	
Čiščenje vrat in podbojev	X	X	X	
Čiščenje luč	X	X	X	
Izpraznitev košev	X	X	X	
Čiščenje kopalniških ventilatorjev				X
Čiščenje talnih sifonov	X	X	X	
Čiščenje stropnih oblog				X

* čiščenje se opravlja po urah, ki so določene ter pogosteje, če za to obstajajo razlogi.

ČISTILA

Prostor Dan	Obbazenske ploščadi	Robovi in zavesice	Steklene površine	Galeriji, most in stopnice	Gen. čiščenje obbaz. ploščadi
Ponedeljek	Multisan	Zlatosan Conti	1.1 Stelex	Multisan	KERACLIN S FLISAN
	Dez.: Hexaquart			Dez.: Hexaquart	
Torek	Flisan	Zlatosan Conti	Stelex	Flisan	
	Dez.: Hexaquart			Dez.: Hexaquart	
Sreda	Multisan	Zlatosan Conti	Stelex	Multisan	
	Dez.: Hexaquart			Dez.: Hexaquart	
Četrtek	Flisan	Zlatosan Conti	Stelex	Flisan	
	Dez.: Hexaquart			Dez.: Hexaquart	
Petek	Multisan	Zlatosan Conti	Stelex	Multisan	
	Dez.: Hexaquart			Dez.: Hexaquart	
Sobota	Flisan	Zlatosan Conti	Stelex	Flisan	
	Dez.: Hexaquart			Dez.: Hexaquart	
Nedelja	1.2 Multisan	Zlatosan Conti	Stelex	Multisan	
	Dez.: Hexaquart			Dez.: Hexaquart	

Kisla čistilna sredstva (odstranjuje vodni kamen, mineralne umazanije).

Alkalna čistilna sredstva (odstranjuje organske umazanije, maščobe, olje, saje).

Dezinfekcijska sredstva (baktericid, fungicid, algicid,...).

PROSTORI, KI ZAHTEVAJO SPECIFIČNE POSTOPKE ČIŠČENJA

Sobe v domu

Dnevno čiščenje:

- vlažno brisanje tal,
- praznjenje košev za odpadke in nameščanje vrečke vanje,
- čiščenje vrat in kljuk.

Tedensko čiščenje:

- temeljito čiščenje tal,
- temeljito čiščenje lesenih površin,
- temeljito čiščenje in razkuževanje košev za odpadke,
- ometanje pajčevin.

Mesečno čiščenje:

- temeljito čiščenje radiatorjev,
- brisanje stropnih luči,
- temeljito čiščenje zunanosti omar, pohištva in ostale opreme v prostoru.

Opomba:

- 1x letno globinsko čiščenje posteljnih vložkov (antibakterijsko z alergenskim testom z izkazanim certifikatom),
- 2x letno temeljito čiščenje posteljnih okvirjev,
- 2x letno generalno (strojno) čiščenje sob in kopalnic.

Kopalnice s sanitarijami v domu:

Dnevno čiščenje:

- vlažno čiščenje talnih oblog,
- čiščenje WC školjk, kotličkov,
- čiščenje keramičnih ploščic okoli WC školjk,
- praznjenje košev za odpadke in nameščanje vrečk vanje.

Opomba :

kadi, tuše, umivalnike in ogledala ter pripadajoče stenske ploščice čistimo sami; tekoče milo, papirne brisače ter toaletni papir nameščamo sami

Tedensko čiščenje:

- temeljito čiščenje pripadajoče keramike,
- ometanje pajčevine.

Mesečno čiščenje:

- čiščenje radiatorjev,
- čiščenje vrat in okvirjev vrat,
- čiščenje vtičnic in stikal.

Skupna kopalnica v domu

Dnevno čiščenje:

- vlažno čiščenje tal 2x dnevno,
- praznjenje košev za odpadke in nameščanje vrečk vanje.

Tedensko čiščenje:

- čiščenje radiatorjev,
- ometanje pajčevine,
- čiščenje vtičnic in stikal.

Mesečno čiščenje:

- temeljito čiščenje vrat in kljuk,
- brisanje stropnih luči.

Prostori delovne terapije

Dnevno čiščenje:

- praznjenje košev za odpadke in nameščanje vrečk vanje 2x dnevno, po potrebi večkrat,
- vlažno čiščenje tal in talnih oblog 2x dnevno, po potrebi večkrat,
- nameščanje tekočega mila, papirnatih brisač,
- brisanje vrat in kljuk,
- brisanje pisalnih in ostalih miz,
- brisanje prahu na omarah, vitrinah in ostalem pohištvu,
- razkuževanje valjev in žog.

Tedensko čiščenje:

- temeljito čiščenje talnih oblog,
- ometanje pajčevine,
- čiščenje in razkuževanje košev za odpadke.

Mesečno čiščenje:

- temeljito čiščenje zunanosti omar, pohištva in ostale opreme v prostoru,
- čiščenje radiatorjev,
- brisanje stropnih luči.

Prostori logopedije, ostali prostori fizioterapije

Dnevno čiščenje:

- praznjenje košev za odpadke in nameščanje vrečk vanje 2x dnevno, po potrebi večkrat,
- vlažno čiščenje talnih oblog 2x dnevno, po potrebi večkrat,
- nameščanje tekočega mila, papirnatih brisač,
- brisanje vrat in kljuk,
- brisanje pisalnih in ostalih miz,
- brisanje prahu na omarah, vitrinah in ostalem pohištvu.

Tedensko čiščenje:

- temeljito čiščenje talnih oblog,

- ometanje pajčevine,
- razkuževanje košev za odpadke.

Mesečno čiščenje:

- temeljito čiščenje zunanosti omar, pohištva in ostale opreme v prostoru,
- čiščenje radiatorjev,
- brisanje stropnih luči.

Jedilnica

Dnevno čiščenje:

- vlažno čiščenje 3x dnevno + po potrebi (obvezno: ob 6h, ob 8¹⁵ ob 13¹⁵),
- čiščenje okenskih polic,
- čiščenje vrat in stekla na vratih.

Tedensko čiščenje:

- temeljito čiščenje talnih oblog,
- ometanje pajčevine,
- razkuževanje košev za odpadke.

Mesečno čiščenje:

- temeljito čiščenje miz, pultov in ostale opreme v prostoru,
- čiščenje radiatorjev,
- brisanje stropnih luči.

Telovadnica

Dnevno čiščenje:

- vlažno čiščenje tal 2x dnevno, po potrebi večkrat
- čiščenje športnih rekvizitov
- redno zračenje športne dvorane
- praznenje košev za odpadke in nameščanje vrečk vanje
- brisanje vrat, okvirjev vrat in kljuk
- brisanje pisalnih in ostalih miz

Tedensko čiščenje:

- temeljito čiščenje talnih oblog
- temeljito čiščenje športnih rekvizitov
- brisanje stikal in vtičnic
- ometanje pajčevine

Mesečno čiščenje:

- temeljito čiščenje talnih oblog
- redni talni premazi proti drsenju, na površinah, kjer so potrebni
- vzdrževanje in morebitni premazi na športnih rekvizitih
- čiščenje radiatorjev
- brisanje stropnih luči

PROSTORI, KI ZAHTEVAJO OBIČAJNE POSTOPKE ČIŠČENJA

Pisarne, zbornice, uprava, razredi, dnevni prostori, recepcija, klubski prostor hleva

Dnevno čiščenje:

- čiščenje pisalnih in ostalih miz,
- čiščenje tal
- brisanje prahu na omarah, vitrinah in ostalem pohištvu,
- čiščenje vrat, okvirjev vrat, talnih in stenskih oblog,
- sesanje tekstilnih talnih oblog,
- čiščenje steklenih površin na izpostavljenih delih
- praznjenje košev za odpadke, nameščanje vreč v koše in transport smeti do kontejnerja.

Tedensko čiščenje:

- temeljito čiščenje vseh lesenih površin,
- brisanje prahu z gornjih delov omar, vitrin,
- temeljito čiščenje talnih oblog,
- čiščenje telefonov, namiznih svetilk, računalnikov, printerjev, fakssov, in ostale opreme
- temeljito čiščenje okenskih polic, vrat,
- ometanje pajčevine.

Mesečno čiščenje:

- temeljito čiščenje radiatorjev in cevi,
- temeljito čiščenje vrat,
- temeljito čiščenje košev za odpadke,
- globinsko sesanje tekstilnih talnih oblog,
- brisanje stropnih luči,

Skupni prostori (hodniki, avla, stopnišče, delavnice, dvigala)

Dnevno čiščenje:

- vlažno brisanje tal,
- sesanje in brisanje predpražnika,
- čiščenje steklenih površin na izpostavljenih delih,
- čiščenje miz, stolov,
- brisanje okenskih in ostalih polic, radiatorjev,
- brisanje ograje stopnišča,
- čiščenje podestov in stopnic,
- praznjenje košev za odpadke in nameščanje vrečke vanje.

Tedensko čiščenje:

- temeljito čiščenje talnih oblog,
- temeljito čiščenje in sesanje predpražnika,
- čiščenje polic, vtičnic, stikal, stenskih oblog,

- temeljito čiščenje podestov in stopnic,
- ometanje pajčevine,
- temeljito čiščenje talne površine pred vhodom.

Mesečno čiščenje:

- strojno čiščenje in impregnacija talnih površin,
- strojno čiščenje tal podhoda pred vhodom,
- temeljito čiščenje vrat, radiatorjev, podestov in stopnic.

Opomba: prostori tehničnih delavcev (delavnice) se čistijo 1x mesečno, v prisotnosti delavcev

Sanitarije (na prehodu iz A oddelka na B pritličje, v kuhinji, v tehničnih delavnicah, v klubskih prostorih hleva, na osnovni in srednji šoli)

Dnevno čiščenje:

- vlažno brisanje tal,
- čiščenje WC kotlička, WC školjke in ploščic,
- čiščenje umivalnika in pipe, ogledala in ploščic ob umivalniku do višine dosega rok, čiščenje in razkuževanje WC metlic,
- praznjenje košev za odpadke in nameščanje vrečk vanje,
- brisanje radiatorjev, vrat, polic,
- nameščanje tekočega mila, toaletnega papirja, papirnatih brisač,
- kontrola čistoče se opravlja najmanj 2x dnevno.

Tedensko čiščenje:

- temeljito čiščenje talnih in stenskih ploščic,
- temeljito čiščenje umivalnikov, WC školjk,
- odstranjevanje vodnega kamna,
- razkuževanje košev za odpadke,
- ometanje pajčevine.
- Nameščanje WC osvežilcev

Mesečno čiščenje:

- temeljito čiščenje in dezinfekcija talnih in stenskih oblog,
- čiščenje vtičnic in stikal,
- temeljito čiščenje vrat in okvirjev vrat,
- nameščanje osvežilcev prostora.

Pomembno!

V sanitarijah z večjo frekvenco, je potrebno izvajati poseben režim spremljanja čistoče; kontrola na 3 ure, čistilka se vsakič podpiše na obrazec.

Tuši v klubskem prostoru pri hlevu

- Vsakodnevno vzdrževanje čistoče (čiščenje ploščic, tuš kabin, pip in umivalnikov)
- Mesečno temeljito čiščenje ploščic, tuš kabin, pip in umivalnikov

OBČASNO ČIŠČENJE:

- BALKONI in luči na balkonih – 1x mesečno,
- ATRIJ – 1x tedensko,
- POVEZOVALNI MOST (internat) – 1x tedensko,
- POKRITI HODNIK (vhod v Center) – dnevno.

GENERALNO ČIŠČENJE CENTRA**Periodična strojna generalna čiščenja:**

- strojno čiščenje in impregnacija PVC talnih oblog,
- strojno čiščenje in impregnacija parketa,
- temeljito čiščenje in impregnacija vseh lesenih površin,
- čiščenje svetil in pokrovov luči,
- čiščenje steklenih površin, vključno z okvirji oken;

- generalno čiščenje Centra – 2x letno,
- strojno čiščenje + premazi – 3x letno,
- steklene površine – 3x letno.

ČIŠČENJE PROSTOROV, OPREME IN PRIPOMOČKOV**UKREPI**

Čiščenje vseh površin se izvaja z namenskimi krpami, čistili in vodo. Način in pogostost čiščenja sta odvisna od tveganja, ki ga določene površine in pripomočki predstavljajo za prenos mikroorganizmov.

1. VRSTE, IZVEDBA IN POGOSTOST ČIŠČENJA*1.1. Vrste čiščenja:*

- ročno čiščenje vseh površin z vodo, čistilom in namenskimi krpami,
- strojno čiščenje tal.

1.2. Izvedba čiščenja:

- sprotno odstranjevanje vidnih nečistoč in takojšnja dekontaminacija površin, ki so bile onesnažene z bolnikovimi telesnimi tekočinami, izločki ali iztrebki,
- redno dnevno čiščenje in vmesna dodatna čiščenja ob onesnaženju površin,
- razširjeno (generalno) čiščenje po odpustu ali smrti bolnika,
- pisna navodila za delo z evidenco izvedenih del.

KAJ?	KDAJ?	ČISTILNO SREDSTVO	S ČIM?
bolniška postelja	vsak dan	Gord v vodi	krpa
nočna omarica	vsak dan	Gord v vodi	krpa
servirna mizica	vsak dan	Gord v vodi	krpa

pohištvo	odpust, smrt	Gord v vodi	krpa
police po sobah	vsak dan	Gord v vodi	krpa
tla (soba, kopalnice, stopnice)	vsak dan	Gord v vodi	Swing, Mop krpe, Cora krpe
tla (hodniki, avla)	vsak dan	Supmat	stroj
okna	3x letno, ob odpustu, smrti	Bis Staklo	krpa
vrata	po potrebi, 1x mesečno temeljito	Gord v vodi	krpa
kljuke	vsak dan	Gord v vodi	krpa
grelna telesa	4x letno	Cet v vodi	krpa
servirni vozički	po uporabi, 1x tedensko temeljito	Cet v vodi, ARF	krpa
vozički za nego	po uporabi	70% alkohol	krpa za 1x uporabo
umivalniki, vrči za vodo	po uporabi, 1x tedensko temeljito	Cet v vodi	krpa
vzglavniki, odeje	ob odpustu, 1x letno		pralnica
instrumenti	po uporabi	Cet v vodi, mehanično čiščenje	sterilizacija
tase	po uporabi	70% alkohol	krpa za 1x uporabo
termometer	po uporabi	70% alkohol	krpa za 1x uporabo
medicinske aparature	po uporabi	70% alkohol	krpa za 1x uporabo
hladilniki	1x mesečno	Cet v vodi	krpa
merilec krvnega tlaka	po uporabi	70 % alkohol	krpa za 1x uporabo
posodice za zdravilo	1x tedensko, po potrebi	70% alkohol	krpa za 1x uporabo
kadi, tuši	po uporabi	Bis Toalet v vodi, Laudamonium	vileda, gobica
umivalniki	1x dnevno	Bis Toalet v vodi, Perin v vodi	vileda, gobica, krpa
WC školjke	1x dnevno, po potrebi	Bis Toalet, Perin WC	vileda, gobica, krpa
WC deske	1x dnevno, po potrebi	Bis Toalet	krpa
odtočne cevi	1x dnevno, po potrebi	Perin WC, voda	
nočne posode, urinske steklenice	po uporabi, 1x tedensko temeljito	Perin WC	vileda, gobica
vozički za čiščenje	po uporabi, 1x tedensko temeljito	Cet v vodi, Arf	krpa
stroj za čiščenje	po uporabi, 1x tedensko temeljito	Cet v vodi	krpa
invalidski vozički	1x mesečno, po potrebi	Cet v vodi	krpa
krpe	1x dnevno		pralnica

2. IZVAJALCI ČIŠČENJA:

- higiensko vzdrževanje **neposredne stanovalčeve okolice v bolniški sobi izvajajo izvajalci zdravstvene nege,**
- čiščenje prostorov in opreme izvajajo čistilke po navodilih.

3. NAVODILA ZA ČIŠČENJE:

- za pripravo čistila Gord za čiščenje stanovalčeve okolice uporabimo 5 l vedro na vozičku rdeče barve in dodamo 5 ml čistila na 1 l vode. Po potrebi preko dneva čistilo ponovno pripravimo. Uporabljamo čudežne krpe in vileda gobice;
- za pripravo čistila Gord za čiščenje tal sobe pa uporabimo 50 l modro vedro na dnu vozička in dodamo 50 ml čistila na 10 l vode. Uporabimo Cora krpe, ki jih namočimo v to raztopino in nato namestimo na odcejalnik na vedru. Ko pričnemo s pomivanjem, jo samo dvignemo in vržemo na tla. Umazano prav tako dvignemo in odvržemo v koš za umazane krpe, ki ga ob koncu dela zavežemo in odnesemo v pralnico;
- za pomivanje sanitarij ravno tako v 5 l vedro pripravimo raztopino Gorda. Z gobico pomijemo umivalnike tako, da Bis toalet nerazredčen nanesimo na gobico in naredimo peno, potem pa izplaknemo z vodo. Za umivanje školjk uporabimo drugo gobico in nanjo nanesimo ravno tako Bis toalet, pri trdovratnem kamnu pa Perin WC;
- za pomivanje tal pripravimo ravno tako raztopino kot za pomivanje tal bolniške sobe. Na vozičku za sanitarije sta dva vedra. V enem je pripravljeno čistilo, v drugem pa je čista voda s prešo. Uporabljamo posebna držala z MOP krpami. Ko z ožeto krpo pomijemo tla, gremo vedno v vedro s čisto vodo in krpo ožamemo. Šele nato jo namočimo v vedro s čistilom in spet ožamemo. Tako je voda s čistilom dalj časa čista. Po potrebi jo zamenjamo. Vodo v vedru brez čistila pa zamenjamo 4-5x/dan;
- za pomivanje hodnikov pa uporabljamo akumulatorski stroj. V njem je 10 l rezervoar, ki ga napolnimo z vodo in dodamo 50 ml Supmata na 10 l vode.

MINIMALNI TEHNIČNI IN PRSTORSKI POGOJI ZA IZVAJANJE:

- pripomočki za ročno in strojno čiščenje površin (namenske krpe, čistilne raztopine, namenska orodja, voziček),
- neoporečna topla in mrzla tekoča voda ter urejen izliv odpadne vode,
- prostori za delovanje čistilke ali skupino čistilk morajo vsebovati: čist prostor za shranjevanje čistih pripomočkov, prostor za vzdrževanje pripomočkov in opreme, prostor za rekreacijo in ustrezne sanitarne prostore po standardu,
- varovalna sredstva za čistilko: rokavice in nepropustni predpasnik za zaščito pri mokrih delih in pri čiščenju področij z visokim tveganjem za okužbo.

IZOBRAŽEVANJE KADROV ZA IZVAJANJE ČIŠČENJA V CIRIUS

Izobraževanje kadrov za zaposlene na področju vzdrževanja splošne higiene v CIRIUS izvaja vodja zdravstvene nege in oskrbe:

- pogostost izobraževanja: najmanj 1x letno,
- obnavljanje in sprotne informacije dobijo na sestankih 1x mesečno.

EVIDENCA OPRAVLJENIH DEL:

- dnevno čiščenje sanitarij se beleži s podpisom na listih, ki visijo na vseh vratih sanitarij,
- generalna čiščenja se vpisujejo v zvezek,
- čiščenje hladilnikov se beleži na posebne liste.

KONTROLA ČIŠČENJA HLADILNIKA

DATUM	ČIŠČENJE HLADILNIKA	PODPIS	KONTROLA

KONTROLA ČIŠČENJA HLADILNIKA

DATUM	ČIŠČENJE HLADILNIKA	PODPIS	KONTROLA

VII. HIGIENA VODE IN HRANE

PREVENTIVNI UKREPI ZA PREPREČEVANJE PRISOTNOSTI LEGIONELE V TOPLOVODNEM SISTEMU

1. Temperatura hladne vode v omrežju mora biti pod 20°C.
2. Temperatura tople vode v omrežju na vseh izlivih in pipah mora biti več kot 55°C.
3. Temperatura v grelcu mora biti več kot 60°C.
4. Na mestih, kjer voda zastaja, obvezno tedensko spiranje.
5. Redni pregledi in najmanj 1x letno čiščenje grelcev.
6. Toplotni šok 1x letno ter po vseh posegih v vodovodnem sistemu.
7. Klorov šok na vsaki 2 leti.
8. Vodenje evidence prekinitev ali posegov v vodovodnem sistemu.

O vseh preventivnih ukrepih je potrebno voditi pisno evidenco o ukrepih in nadzorovanih temperaturah.

Zaradi uspešnega izvajanja preventivnih ukrepov morata biti izdelana shema ali načrt vodovodnega sistema.

POGOSTOST PREGLEDOV IN KONTROLA TEMPERATURE

Oskrba z vročo vodo

1x mesečno je potrebno:

- preverjanje temperature vode, ki izstopa iz grelca in vode, ki se vrača v vrelec. Voda na izstopu mora imeti vsaj 60°C, voda, ki se vrača pa vsaj 55°C;
- na kontrolnih pipah (1) preveriti, če temperatura v maj kot 1 minuti točenja doseže 55°C.

Na 6 mesecev je potrebno preveriti na ostalih pipah po principu rotacije, če temperatura v manj kot 1 minuti točenja doseže 55°C.

1x letno je potrebno pregledati notranje površine grelca na prisotnost kotlovca in usedlin.

Oskrba s hladno vodo

Na 6 mesecev (1x poleti in 1x pozimi) je potrebno preveriti temperaturo vode na vstopu v objekt, temperatura mora biti ves čas do 20°C.

1x mesečno je potrebno preveriti, če je na kontrolnih pipah (2) po 2 minutah točenja temperatura vode do 20°C.

Na 6 mesecev je potrebo preverjati, če je temperatura vode po principu rotacije na izbranih pipah po 2 minutah točenja pod 20°C. Razlika med najvišjo in najnižjo izmerjeno temperaturo po 1 minuti točenja ne sme biti večja od 4°C.

Letno je potrebno pregledati rezervoarje za mrzlo vodo in izvesti potrebna popravila.

Legenda:

(1); Kontrolna pipa – recirkulirajoč sistem (prva in zadnja pipa).

Kontrolna pipa – nerekulirajoč sistem (najbližja in najbolj oddaljena pipa od rezervoarja, lahko tudi pipe, za katere velja, da predstavljajo posebno tveganje).

(2); Najbližja in najbolj oddaljena pipa od vstopa oziroma rezervoarja, lahko tudi pipe, za katere velja, da predstavljajo večje tveganje.

UKREPI ZA PREPREČEVANJE RAZMNOŽEVANJA LEGIONEL V INTERNEM VODOVODNEM OMERŽJU

Navodila za izvajanje ukrepov za preprečevanje razmnoževanja legionel v internem vodovodnem omrežju Centra za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Kamnik:

1. hišnik vzdrževalec mora meriti temperaturo vroče in hladne vode glede na priporočila Ministrstva za zdravje, ki so v prilogi ter voditi evidenco v priloženih tabelah,
2. hišnik vzdrževalec mora redno najmanj 4x na leto oziroma po potrebi očistiti mrežice na pipah in glavah tušev in voditi evidenco v priloženi tabeli,
3. hišnik vzdrževalec mora redno pregledovati in po potrebi izvesti čiščenje grelca (najmanj enkrat letno) in izvajati ostale ukrepe, ki so navedeni v priporočilu.

Izvajanje meritev ter ukrepov se prične v mesecu

Priloge:

- priporočilo,
- tabele 1 - 9.

Prejmejo:

- vodja tehničnih služb,
- vodja zdravstvene nege in oskrbe.

PRIPOROČILO

Ugodni pogoji za obstoj in razmnoževanje legionel v omrežju so: primerna temperatura med 20 in 50°C (optimalna za razmnoževanje je 25-42°C), zastajanje vode v omrežju, biofilmi, vodni kamen, prisotnost nekaterih mikroorganizmov (npr. višje število drugih bakterij, prisotnost ameb), organskih snovi, rja, dotrajana napeljava in nekontrolirani adaptacijski posegi).

Predlagamo natančen pregled sheme ali načrta celotnega vodovodnega sistema in morebitnih dejavnikov tveganja oz. ugodnih pogojev za razmnoževanje legionel, ki so naštetih zgoraj, s poudarkom na možnosti nastanka aerosola. Glede na odkrite dejavnike tveganja iz okolja in predvidene dejavnike tveganja pri stanovalcih ali celo pojav obolenja, se je potrebno odločiti o natančnejšem dodatnem odvzemu vzorcev in odstraniti dejavnike tveganja. Predlagamo tudi izvajanje ukrepov za preprečevanje razmnoževanja legionel v omrežju.

Ukrepi za preprečevanje razmnoževanja legionel v omrežju so:

- temperatura hladne vode v omrežju naj bo pod 20°C,
- temperatura tople vode v omrežju na vseh (tudi na najbolj oddaljenih) pipah in prhah naj bo več kot 50° - najbolje 55°C (vzdrževalce je potrebno opozoriti naj bo taka temperatura tudi na dnu grelca),
- na mestih, kjer voda v omrežju zastaja, naj se izvaja tedensko spiranje do stabilizacije temperature vode; morebitne slepe vode je potrebno odstraniti,
- mrežice na pipah in glave tušev naj bodo čiščene (usedline, nesnaga, kamen) najmanj 4x letno oziroma po potrebi,
- redno pregledovanje in po potrebi čiščenje grelca – najmanj 1x letno,
- čiščenje in klorni šok (dezinfekcija) po posegih v interni vodovodni sistem; ustrezna koncentracija dezinfekcijskega sredstva, kjer je to potrebno.

SPIRANJE NA MESTU ZASTOJA (1x tedensko)

Mesto spiranja: _____

	DATUM	PODPIS		DATUM	PODPIS
1.			26.		
2.			27.		
3.			28.		
4.			29.		
5.			30.		
6.			31.		
7.			32.		
8.			33.		
9.			34.		
10.			35.		
11.			36.		
12.			37.		
13.			38.		
14.			39.		
15.			40.		
16.			41.		
17.			42.		
18.			43.		
19.			44.		
20.			45.		
21.			46.		
22.			47.		
23.			48.		
24.			49.		
25.			50.		

TEMPERATURA (°C) TOPLE IN HLADNE VODE (1x mesečno)

HLADNA VODA	MERILNO MESTO	VREDNOST	UGOTOVITVE (°C)	PODPIS
STALNA MERILNA MESTA	ob vstopu v stavbo	< 20°C		
	vodovodna pipa v kurilnici	< 20°C		
	najbolj oddaljena pipa	po 2 min. < 20°C		
NAKLJUČNO IZBRANA MERILNA MESTA (tuš, pipa)	vpiši merilno mesto:	po 2 min. < 20°C		
	ambulanta			
	soba na oddelku			
	kuhinja			
TOPLA VODA	MERILNO MESTO	VREDNOST	UGOTOVITVE (°C)	PODPIS
STALNA MERILNA MESTA	pipa grelca tople vode ali grelcu najbližja pipa	> 60°C		
	spodnji del grelca vode	> 60°C		
	na mestu, kjer se voda vrača v grelec ali temu mestu najbližja pipa	> 50°C		
	najbolj oddaljena pipa ali tuš od grelca vode	< 1 min. > 50°C		
NAKLJUČNO IZBRANA MERILNA MESTA (tuš, pipa)	vpiši merilno mesto:	< 1 min. > 50°C		
	ambulanta			
	soba na oddelku			
	kuhinja			

**NOTRANJI PREGLED/ČIŠČENJE REZERVOARJA OZ. BOJLERJA ZA TOPLO
VODO NA PRISOTNOST KOTLOVCA IN USEDLIN**

(najmanj 1x letno)

Pregled opravljen dne: _____

Čiščenje opravljeno dne: _____

Ugotovitve in predlagani ukrepi: _____

Podpis: _____

POSEGI V VODOVODNI SISTEM

(prekinitve, prevezave, povezave, priključitve, čiščenje,...)

	DATUM	OPIS IN MESTO DOGODKA	ČIŠČENJE/ DEZINFEKCIJA	PODPIS
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

HIGIENA HRANE**HACCP - PRILOGE**

Vsa dokumentacija se nahaja pri vodji kuhinje!

VIII. VARNO RAVNANJE Z ODPADKI (NAČRT GOSPODARJENJA Z ODPADKI)

Osnova za izdelavo načrta za gospodarjenje z odpadki:

- 10. člen Pravilnika o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri opravljanju zdravstvene dejavnosti in z njo povezanih raziskavah (Ur. l. RS št. 47/04) in
- Pravilnik o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. 84/98, 45/00, 20/01 in 13/03).

Uporabljena zakonodaja

Pri pripravi Načrta gospodarjenja z odpadki so bili upoštevani naslednji veljavni predpisi, ki se nanašajo na vir in vrsto odpadkov ter na ravnanje z njimi:

- Pravilnik o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri opravljanju zdravstvene dejavnosti (Ur. l. RS, 47/04),
- Pravilnik o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št.84/98, 45/00, 20/01, 13/03),
- Pravilnik o odlaganju odpadkov (Ur. l. RS, št. 5/00, 43/04),
- Pravilnik o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Ur. l. RS, št. 104/00, 12/02),
- Odredba o ravnanju z ločenimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki (Ur. l. RS, št. 21/01),
- Pravilnik o ravnanju z baterijami in akumulatorji, ki vsebujejo nevarne snovi (Ur. l. RS, št. 104/00),
- Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz objektov za opravljanje zdravstvene in veterinarske dejavnosti (Ur. l. RS, št. 10/99),
- Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo (Ur. l. RS, št. 47/05).

Vrste, količine in viri nastajanja odpadkov in predvidene spremembe nastajanja odpadkov iz zdravstva

V CIRIUS nastajata dve vrsti odpadkov:

- 18 01 03* odpadki, ki z vidika preventive pred infekcijo zahtevajo posebno ravnanje pri zbiranju in odstranitvi (nastajajo pri prevezah ran, kot uporabljeni vpojni material, ki vsebuje ostanke krvi pacientov, material za odvzem krvi, uporabljene plenice za enkratno uporabo in podobno),
- 20 03 01 mešani komunalni odpadki: uporabljene papirnate brisače, mešana embalaža, papir, pomet ipd.

Način ločevanja posameznih vrst odpadkov:

- odpadki 18 01 03* se zbirajo v sharpov zbiralnik (plastični zbiralnik za ostre predmete s pokrovom) in kontejner s pokrovom (50 l), kjer se zbirajo vreče s prej omenjenim materialom,
- mešani komunalni odpadki 20 03 01 se zbirajo v plastične vreče v koših za smeti.

Prevoz odpadkov iz zdravstva

Kontejnerji za zbiranje odpadkov se hranijo v posebej zato namenjenem prostoru, ki je zaklenjen. Ko so polni, se ji preda pooblaščenemu zbiralcu tovrstnih odpadkov.

Zbiralnica odpadkov

Odpadki se predajajo pooblaščenemu zbiralcu: Aico – eko d.o.o. Trzin.

Začasno skladiščenje odpadkov iz zdravstva v zbiralnicah

Odpadki 18 0103* se skladiščijo v pokritih 50 l kontejnerjih v posebej zato namenjenem prostoru, ki je zaklenjen; 1x dnevno je prostor očiščen. Ko so kontejnerji polni, se jih preda pooblaščenemu zbiralcu Aico – eko d.o.o. Trzin.

Odpadki iz košev 20 03 01 se dnevno praznijo in odpadki se odnesejo v zabojnik za mešane komunalne odpadke. Pri tem se izloči še papir, plastična in steklena embalaža, ki se odda v zabojnike za ločeno zbiranje odpadkov (»ekološki otok«).

Urniki oddaje odpadkov iz zdravstva zbiralcem

Posebne urnike oddaje ni. Ko so kontejnerji polni, se pokliče pooblaščenega zbiralca Aico – eko d.o.o. Trzin.

Interna navodila o ravnanju z odpadki

Delo v Centru opravlja ustrezno izobraženo in usposobljeno osebje za delo v zdravstvu, ki zna strokovno oceniti odpadke z vidika preventive pred infekcijo, za katere je zagotovljeno ločeno zbiranje.

Pri uporabi farmacevtskih izdelkov in drugih sredstev – preparatov, npr. pri dezinfekcijskem sredstvu se upoštevajo navodila proizvajalcev.

Za dezinfekcijo instrumentov se uporablja priznано sredstvo Sekusept-plus, ki je na osnovi glukoprotaminov in ne vsebuje nevarnih snovi, določenih s predpisi na področju emisije snovi pri odvajanju odpadnih vod: težkih kovin, aktivnega klora, kloriranih organskih spojin in topil. Za dezinfekcijo se pripravi ustrezna vodna raztopina preparata, ki se po uporabi izlije v kanalizacijo in posoda se opere (1x tedensko). Gre za majhno količino vode, ki se obravnava kot komunalna voda.

Vodenje evidenc

Pri predaji kontejnerjev z odpadki iz skupine 18 01 03* se izpolni evidenčni list o ravnanju z odpadki, ki se hrani pri glavni sestri.

Mešani komunalni odpadki so vključeni v sistem rednega odvoza tovrstnih odpadkov s strani podjetja Snaga d.o.o.

Ker je letna količina nevarnih odpadkov večja od 5 kg, se izdelava še letno poročilo o nastajanju odpadkov.

Evidenčni list o ravnanju z odpadki je priloga 6, Pravilnika o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št.: 84/89, 45/00, 20/01 IN 13/03):

- izpolni se pri vsaki predaji pošiljke odpadkov (nevarnih in nenevarnih) pooblaščenemu zbiralcu, predelovalcu ali odstranjevalcu odpadkov; izjema je le v primeru predaje pošiljke nenevarnih odpadkov direktno predelovalcu tovrstnih odpadkov,
- hrani se en izvod Evidenčnega lista, ki je v celoti izpolnjen in podpisan ter žigosan iz obeh strani; imetnika in prevzemnika odpadkov.

Letno poročilo o nastajanju oziroma zbiranju odpadkov je priloga 7 – obrazec A, Pravilnika o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št.: 84/89, 45/00, 20/01 IN 13/03):

- izpolni se enkrat/leto, do 31. marca tekočega leta za preteklo leto, posreduje se MOP Agencija RS za okolje.

Evidenčni listi in letno poročilo o ravnanju z odpadki se hrani pri vodji zdravstvene nege in oskrbe.

Pogodbe za prevzem odpadkov iz zdravstva z zbiralci

Ker gre za majhno količino odpadkov iz zdravstva, posebna pogodba ni smiselna.

Usposabljanje zaposlenih v zvezi z ravnanjem z odpadki iz zdravstva

Glede na to, da gre za majhen vir odpadkov iz zdravstva, posebno usposabljanje ni zahtevano. Zadostuje seznanitev z vsebino načrta Gospodarjenja z odpadki in ustrezna strokovna izobrazba.

Pooblastilo za ravnanje z odpadki iz zdravstva od njihovega nastanka do oddaje zbiralcem odpadkov

Za predajo odpadkov 18 01 03* zbiralcu, je pooblaščen vodja zdravstvene nege in oskrbe.

Ukrepi varstva ljudi pred vplivi nevarnih odpadkov

Osnoven ukrep za odpadke, ki se razvrščajo v skupino 18 01 03*, je že samo ločeno zbiranje na mestu nastanka v ambulanti v ustrezno zaprto posodo in uporaba zaščitnih rokavic za enkratno uporabo (lateks).

Finančno vrednotenje načrta gospodarjenja z odpadki

V CIRIUS je ravnanje z odpadki prilagojeno predpisanemu, zato ni predvidenega dodatnega finančnega vrednotenja ravnanja s tovrstnimi odpadki.

Terminski plan izvajanja načrta gospodarjenja z odpadki

Do 31. 03. 2006 je treba izdelati prvo letno poročilo o nastajanju odpadkov in ga posredovati na MAOP ARSO.

Za izvajanje načrta gospodarjenja z odpadki je odgovoren vodja zdravstvene ustanove oz. vodja zdravstvene nege in oskrbe.

PREVOZ SMETI Z VISOKIM TVEGANJEM

MATERIALI IN PRIPOMOČKI:

- koši, vreče za smeti (barvaste),
- nesterilne preiskovalne rokavice brez polnila,
- zaprt voziček,
- razkužilo za roke.

IZVEDBA:

- delavec za prevoz smeti pride z vozičkom za smeti do izolacijske enote, si razkuži roke, odpre vrata in natakne rokavice,
- iz izolacijske enote odnese smeti v zavezanih vrečah, jih vloži v voziček in voziček zapre,
- sleče rokavice in razkuži roke,
- če je v vozičku še dovolj prostora, gre na naslednji oddelek,
- voziček odpelje na glavno stopnišče v pritličju, ga odpre in natakne rokavice,
- vreče s smetmi z visokim tveganjem preloži v mrežasti voziček na dvorišču in jih odpelje v zabojnike v zato posebej določenem prostoru,
- mrežasti voziček odpelje na določeno pokrito mesto na dvorišču pri stranskem izhodu bolnišnice,
- sname rokavice in razkuži roke,
- po končanem delu odpelje voziček v za to namenjen prostor v kleti,
- razkuži si roke.

POMNI!

1. Vreče za smeti morajo biti nepropustne za vlago in mikroorganizme, iz polietilenskega materiala, predpisane debeline.
2. Vreče s smetmi morajo biti zavezane in ne smejo biti napolnjene več kot do 2/3.
3. Vreč s smetmi ne smemo vleči po tleh.
4. Pri rokovanju s smetmi z visokim tveganjem obvezno uporabljamo nesterilne preiskovalne rokavice.
5. V primeru, da je vreča s smetmi strgana ali je njena zunanost kontaminirana z izločki, le-to dodatno vložimo v še eno polietilensko vrečo, uporabimo rokavice, glede na način izolacije pa tudi ostala zaščitna sredstva.
6. Vreče s smetmi obvezno odložimo v zabojnik, ne smemo jih odlagati na tla poleg zabojnika.
7. Voziček za prevoz smeti dnevno očistimo s paro pod pritiskom. Če je voziček vidno umazan, ga moramo takoj očistiti.
8. Če delavcu za prevoz smeti pomaga delavec, ki običajno izvaja čiste prevoze, mora le ta preko delovne obleke obleči zaščitni plašč, ki mu ga zagotovi zunanji izvajalec.
9. Prostor z zabojniki za odpadke z visokim tveganjem mora biti zaklenjen.
10. Čiščenje mrežastih vozičkov se izvaja na gospodarskem dvorišču enkrat tedensko. Če je vidno umazan, ga je potrebno očistiti takoj.

ODPADKI – ZBIRANJE, PREVOZ IN ODSTRANJEVANJE INKONTINENČNEGA MATERIALA

Inkontinenčni material (predloge, plenice, urinali, urinske vrečke, urinski kateri,...) spadajo med komunalne in druge nenevarne odpadke. Zaradi velike količine odpadkov inkontinenčnega materiala, ki se v zadnjem času pojavljajo v zdravstvenih in socialnih zavodih ter možnosti recikliranja le teh, je umestno zbiranje, prevoz in odstranjevanje teh odpadkov ločeno od ostalih komunalnih odpadkov.

NAMEN:

Z osveščenostjo in pravilnim ravnanjem z odpadki ink. materiala želimo:

- preprečiti možne škodljive vplive odpadkov na okolje,
- preprečiti tveganje okužbe oseb, ki prihajajo v stik z odpadki,
- doseči recikliranje odpadkov.

Kljub temu, da odpadki inkontinenčnega materiala spadajo med komunalne odpadke, so pri bolnikih s tuberkulozo, pljučno kugo, SARS ali hemoragičnimi mrzlicami, ti odpadki kužni.

UKREPI:

1. *Izdelana navodila in postopki za ravnanje z odpadki ink. materiala, ki obsegajo:*
razvrščanje in evidentiranje,
zbiranje in embaliranje,
začasno skladiščenje na oddelku,
notranji prevoz (odstranjevanje z mesta nastanka),
začasno skladiščenje (shranjevanje) pred odvozom na odlagališče odpadkov,
odvoz odpadkov.
2. *Izobraževanje osebja*
3. *Nadzor*

K točki 1. Izdelava navodila in postopki

1.1. Razvrščanje in evidentiranje

Razvrščanje odpadkov inkontinenčnega materiala z vidika preventive pred infekcijo (po Pravilniku o ravnanju z odpadki - Priloga 1, šifra odpadka 18 01 04), ne zahteva posebnega ravnanja. V primeru recikliranja in možnosti obolenj, ki so nalezljive v CIRIUS, predlagam razvrščanje odpadkov ink. materiala že na oddelku, kjer odpadki nastajajo.

V skladu z obstoječo zakonodajo, je potrebno voditi evidenco o vrsti odpadka (tip in klasifikacijsko številko), količino, mesto in čas nastanka, lastnosti, prevozu, shranjevanju in odlaganju (Ur. l. RS, št. 47/04, Priloga 1, 2, 3).

1.2 Zbiranje in embaliranje

Odpadke zbiramo in ločujemo na mestu nastanka. V CIRIUS zbiranje odpadkov ink. materiala poteka:

- previjalnice na 5 oddelkih,
- individualne kopalnice otrok in mladostnikov (O/M) na oddelkih,
- prostor za urejanje v hidroterapiji,
- prostor za urejanje ob bazenu.

Odpadki inkontinenčnega materiala se zbirajo v **plastične vreče modre barve**, ki so nameščene v plastične posode, (zaradi enostavne preglednosti in prepoznavnosti po možnosti modre barve) v zgoraj omenjenih lokacijah. Kje se zbirajo odpadki, je potrebno vsako leto

sproti določiti na začetku šolskega leta. Prav tako se vsako leto sproti določi velikost plastičnih posod in vreč v posameznih prostorih za zbiranje in transport. Naknadno sortiranje ni dovoljeno.

1.3. Začasno skladiščenje

Odpadki inkontinenčnega materiala se zbirajo na oddelkih in prostorih 2x/dnevno. Shranjujejo se čim krajši čas v posebnem, v naprej določenem prostoru, največ en dan. Shranjujejo se v večjih vrečah modre barve, praviloma na podstavkih, ki jih lahko čistimo. Prostor mora biti hladen, zračen in ločen od drugih prostorov, z možnostjo zaklepanja. Tla, stene in strop morajo biti iz materialov, ki se lahko čistijo in po potrebi razkužujejo.

1.4. Notranji transport

Za odstranjevanje odpadkov ink. materiala so odgovorne čistilke. Odstranjevanje mora potekati 1x/dan iz skladišča do deponije. Z oddelkov med 8 – 9 uro, iz prostorov hidroterapije in bazena do 8 ure zjutraj. Preprečiti je potrebno razsutje. Vsi, ki prihajajo v stik z embaliranimi odpadki, morajo nositi osebno varovalno opremo. Prevoz iz oddelkov se izvaja takrat, ko ni transporta hrane ali drugega čistega materiala na oddelkih in dvigalih. Odpadki ink. materiala se odlagajo na centralno deponijo odpadkov, v poseben, označen kontejner.

1.5. Odvoz odpadkov

Odvoz odpadkov izvajajo registrirani zbiralci in odstranjevalci odpadkov.

K točki 2. Izobraževanje

Ravnanje z odpadki ink. materiala mora biti del izobraževanja za delo vseh zdravstvenih delavcev, negovalk, spremljevalcev in zunanjih izvajalcev. Izobraževanje poteka ob nastopu službe ali periodično. Izvajajo ga osebe, ki so odgovorne za pravilno ravnanje z odpadki. Vsebine izobraževanja so del programov za obvladovanje okužb v CIRIUS Kamnik.

K točki 3. Nadzor

Nadzor nad pravilnim ravnanjem z odpadki ink. materiala izvajajo vse odgovorne osebe za obvladovanje okužb v CIRIUS Kamnik in varstva pri delu ter tehnični sodelavci v transportu in odstranjevanju odpadkov.

MINIMALNI TEHNIČNI POGOJI IN ZAHTEVE ZA IZVEDBO:

- pisna navodila za izvajanje postopkov ravnanja z odpadki (izdelana);
- izdelan časovni načrt in urnik odvoza odpadkov z oddelkov in ustanove (za čistilke izdelan načrt, za Publikus potreben dogovor);
- standardizirana embalaža za odpadke (določiti nabavo materiala - vrečke, koši): CIRIUS ali čistilni servis;
- določiti odgovorno osebo za ravnanje z odpadki (embaliranje količine, vrste in mesta nastanka);
- določiti prevozna sredstva za notranji transport (dogovor s čistilnim servisom);
- dogovor s Publikusom, za poseben kontejner, namenjen ink. materialu in določiti čas odvoza;
- zagotoviti osebno varovalno opremo (zaščitno obleko in zaščitna sredstva) in opravljeno zaščitno cepljenje proti Hepatitisu B..

Priloga:

Varnostni listi:

INCIDES

1. IDENTIFIKACIJA SNOVI/PRIpravKA IN PODATKI O DOBAVITELJU:

1.1. Identifikacija snovi/pripravka:

1.2. Podatki o proizvajalcu/dobavitelju:

1.2.1. Naziv dobavitelja:

Henkel Ecolab d.o.o.

1.2.2. Naslov dobavitelja:

Vajngerlova 4, p.p. 1007

SLO - 2001 Maribor

Telefon: + (0) 2 42 93 100

Fax: + (0) 2 42 93 152

1.2.3. Informacije v nujnih primerih:

Telefon: + (0) 2 42 93 100

1.3. Podatki o proizvajalcu/dobavitelju:

1.3.1. Naziv izdelovalca/dobavitelja:

Henkel - Ecolab Deutschland GmbH

1.3.2. Naslov dobavitelja:

p.p. 130406

D - 40554 Düsseldorf

Telefon: + 49 211 9893-0

1.3.3. Informacije v nujnih primerih (24 ur):

Telefon: + 49 211 797-3350

2. SESTAVA S PODATKI O NEVARNIH SESTAVINAH:

2.1. Splošno ime snovi/pripravka: robčki za dezinfekcijo malih površin

2.2. Vsebuje:

Nevarna snov	Koncentracija %	Indeks št.	EC št.	CAS št.	Črkovna oznaka nevarnosti	R stavki	S stavki
izopropilalkohol	50 - 100	603-117-00-0	200-661-7	67-63-0	F, Xi	11-36-67	7-16-24/25-26
klorheksidin-diglukonat	< 2,5		242-354-0	18472-51-0	Xi	36	26

3. UGOTOVITVE O NEVARNIH LASTNOSTIH:

Lahko vnetljivo

4. UKREPI ZA PRVO POMOČ:

- 4.1. Splošna informacija: Ob zaužitju ali stiku z očmi poiskati zdravniško pomoč.
- 4.2. Vdihavanje: Dihati svež zrak.
- 4.3. Stik s kožo: Izprati z obilo vode. Nega kože. Odstraniti kontaminirano obleko.
- 4.4. Stik z očmi: Takoj izprati z obilo vode vsaj 10 min. Prekriti s sterilno gazo. Poiskati zdravniško pomoč.
- 4.5. Zaužitje: Sprati usta. Zaužiti obilo vode. Poiskati zdravniško pomoč.

5. UKREPI OB POŽARU:

- 5.1. Primerna sredstva za gašenje: alkoholno odporna gasilna pena, gasilni prah, ogljikov dioksid, vodna meglica.
- 5.2. Sredstva za gašenje, ki iz varnostnih razlogov ne smejo biti uporabljena: jih ni.
- 5.3. Posebne nevarnosti ob gašenju: jih ni.
- 5.4. Nevarni produkti termičnega razpada ali gorenja: jih ni.
- 5.5. Posebna zaščitna oprema za gasilce: osebna zaščitna oprema, dihalni aparat.

6. UKREPI OB NEZGODNIH IZPUSTIH:

- 6.1. Osebni varnostni ukrepi: odstraniti vire vžiga. Odstraniti nezaščitene osebe.
- 6.2. Okoljevarstveni ukrepi: preprečiti izlitje večjih količin v kanalizacijo.
- 6.3. Postopki čiščenja ob nezgodnem izpustu: mehansko odstraniti, sprati z obilo vode.

7. RAVNANJE Z NEVARNO SNOVJO/PRI PRAVKOM IN SKLADIŠČENJE:

- 7.1. Ravnanje: niso zahtevani posebni ukrepi.
- 7.2. Skladiščenje: posebni ukrepi niso potrebni.

8. NADZOR NAD IZPOSTAVLJENOSTJO/VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU:

- 8.1. Dodatne informacije, tehnična oprema: nobenih nadaljnjih napotkov (glej točko 7).
- 8.2. Oprema za osebno zaščito.
  - 8.2.1. Zaščita oči: izogibati se stiku z očmi.
- 8.3. Mejne vrednosti poklicne izpostavljenosti: propanol-2 (CAS: 67-63-0): 400 ppm (980 mg/m³).

9. FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI:

- 9.1. Videz: robčki prepojeni z alkoholno tekočino.
 Barva: bela.
 Vonj: po alkoholu.
- 9.2. pH: n.a.
- 9.3. Plamenišče: n.a.
- 9.4. Gostota: n.a.
- 9.5. Topnost: n.a.

Fizikalni in kemijski podatki se nanašajo na tekočino s katero so robčki impregnirani.

10. OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST:

- 10.1. Stabilnost: obstojen pri normalni uporabi.
- 10.2. Pogoji, katerim se je potrebno izogibati: niso znani pri namenski uporabi.
- 10.3. Materiali, katerim se je potrebno izogibati: niso znani pri namenski uporabi.
- 10.4. Nevarni produkti razkroja: niso znani pri namenski uporabi.

11. TOKSIKOLOŠKI PODATKI:

- 11.1. Glede na razpoložljive podatke in na osnovi toksikoloških analiz, proizvod ni klasificiran kot nevaren zdravju.

12. EKOTOKSIKOLOŠKI PODATKI:

- 12.1. Proizvod je hitro razgradljiv.

13. ODSTRANJEVANJE:

- 13.1. Izdelek: sežig ali odstranitev z dovoljenjem pristojnih lokalnih organov.
- 13.2. Kontaminirana embalaža: prazno embalažo izprati z obilo vode.

14. TRANSPORTNI PODATKI:

14.1. ADR/RID:

razred:	4.1	število/črka:	4c
oznaka nevarnosti:	40	UN število:	3175
nevarna sestavina:	3175 – trde snovi, ki vsebujejo vnetljivo tekočino n.d.n. (vsebuje Izopropilalkohol)		

- 14.2. ADN/ADNR: /
- 14.3. IMO: /
- 14.4. ICAO-TI/IATA-DGR: /

15. ZAKONSKO PREDPISANI PODATKI / PODATKI O PREDPISIH:

- 15.1. Znak nevarnosti: F – lahko vnetljivo.
- 15.2. Vsebuje: izopropilalkohol.
- 15.3. Stavki za nevarnost (R): R 11 Lahko vnetljivo.
- 15.4. Stavki za zaščito (S): S 7 Hraniti v tesno zaprti posodi.
S 16 Hraniti ločeno od virov vžiga - ne kaditi.

16. DRUGE INFORMACIJE:

- Opozarjamo Vas na sledeče revidirane točke varnostnega lista

Navedene informacije se nanašajo na današnje stanje našega znanja in izkušenj in se nanašajo na proizvod v stanju v kakršnem je dobavljen. Namen informacij je opisati naš proizvod glede na varnostne zahteve. Navedbe ne predstavljajo nikakršnega zagotovila lastnosti izdelka v pravnem smislu. Lastna odgovornost odjemalca izdelka je, da pozna in upošteva zakonska določila v zvezi s transportom in uporabo izdelka. Lastnosti izdelka so opisane v tehničnih informacijah.

SEKUSEPT PLUS1. IDENTIFIKACIJA SNOVI/PRIPRAVKA IN PODATKI O DOBAVITELJU:

- 1.1. Identifikacija snovi/pripravka:
- 1.2. Podatki o izdelovalcu/dobavitelju:
- 1.2.1. Naziv izdelovalca/dobavitelja: **Henkel Ecolab d.o.o.**
- 1.2.2. Naslov dobavitelja: Vajngerlova 4, p.p. 1007
SLO - 2001 Maribor
Telefon: + (0) 2 42 93 100
Fax: + (0) 2 42 93 152
- 1.2.3. Informacije v nujnih primerih: Telefon: + (0) 2 42 93 100
- 1.3. Podatki o proizvajalcu/dobavitelju:
- 1.3.1. Naziv izdelovalca/dobavitelja: **Henkel - Ecolab Deutschland GmbH**
- 1.3.2. Naslov dobavitelja: p.p. 130406
D - 40554 Düsseldorf
Telefon: + 49 211 9893-0
- 1.3.3. Informacije v nujnih primerih (24 ur): Telefon: + 49 211 797-3350

2. SESTAVA S PODATKI O NEVARNIH SESTAVINAH:

- 2.1. Splošno ime snovi/pripravka: sredstvo za dezinfekcijo instrumentov, koncentrat

2.2. Vsebuje:

Kemijsko ime	Koncentracija %	Indeks število	EC število	CAS število	Črkovna oznaka nevarnosti	R stavki	S stavki
2-fenoksietanol	10 - 25	603-098-00-9	204-589-7	122-99-6	Xn	22-36	26
glukoprotamin (50%)	10 - 25			147600-91-7 141464-42-8	C	22-34	26-28-36-39
neionski tenzid	2,5 - 10			147993-63-3	Xi	38	24-28-37
Na ₃ -nitrilotriacetat	<2,5		225-768-6	5064-31-3	Xn	22-36	/
1,2,3 benzotriazol	<2,5		202-394-1	95-14-7	Xn	22-52/53	61

3. UGOTOVITVE O NEVARNIH LASTNOSTIH:

Povzročča razjede. Zdravju škodljivo pri zaužitju.

4. UKREPI ZA PRVO POMOČ:

4.1. Splošna informacija: Ob zaužitju, vdihavanju ali stiku z očmi poiskati zdravniško pomoč.

4.2. Vdihavanje: Če se proizvod uporablja pravilno v skladu z navodili, ni nevarnosti, da bi prišlo do vdihavanja koncentrata ali delovne raztopine. Če pomotoma pride do razprševanja koncentrata: dihati svež zrak, v primeru težav poiskati zdravniško pomoč.

4.3. Stik s kožo: Takoj izprati z vodo in milom. Nega kože. Umazano, kontaminirano obleko takoj odstraniti.

4.4. Stik z očmi: Takoj izprati z obilo vode vsaj 10 min. Prekriti s sterilno gazo. Poiskati zdravniško pomoč.

4.5. Zaužitje: Sprati usta. Zaužiti 1-2 kozarca vode. Takoj poiskati zdravniško pomoč.

5. UKREPI OB POŽARU:

5.1. Primerna sredstva za gašenje: vsa razpoložljiva

5.2. Sredstva za gašenje, ki iz varnostnih razlogov ne smejo biti uporabljena: niso znana

5.3. Posebne nevarnosti ob gašenju: niso znane

5.4. Nevarni produkti termičnega razpada ali gorenja: niso znana

5.5. Posebna zaščitna oprema za gasilce: osebna zaščitna oprema

---

6. UKREPI OB NEZGODNIH IZPUSTIH:

- 6.1. Osebni varnostni ukrepi: nositi osebno zaščitno opremo. Izogibati se stiku z očmi in kožo.
- 6.2. Okoljevarstveni ukrepi: preprečiti izlitje večjih količin v kanalizacijo
- 6.3. Postopki čiščenja ob nezgodnem izpustu: mehansko odstraniti. Ostanke sprati z obilo vode.
- 6.4. Nadaljnja navodila: male količine redčiti z veliko količino vode in splakniti.
-

7. RAVNANJE Z NEVARNO SNOVJO/PRIPRAVKOM IN SKLADIŠČENJE:

- 7.1. Ravnanje: izogibati se pršenju oz. nastanku meglice. Ne razpršuj niti koncentrata niti delovne raztopine
- 7.2. Skladiščenje: skladiščiti samo v originalni posodi, dobro zaprto, pri temperaturah, nižjih od 25 °C
-

8. NADZOR NAD IZPOSTAVLJENOSTJO/VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU:

- 8.1. Dodatne informacije, tehnična oprema: nobenih nadaljnjih napotkov (glej točko 7)
- 8.2. Oprema za osebno zaščito:
- 8.2.1. Zaščita dihal: ni potrebna
- 8.2.2. Zaščita kože in telesa: ustrezna zaščitna obleka
- 8.2.3. Zaščita rok: zaščitne gumijaste rokavice
- 8.2.4. Zaščita oči: zaščitna očala
- 8.3. Posebni parametri nadzora: butildiglikol (CAS št.: 112-34-5)
MAK: 100mg/m³

Pri predpisanem postopku uporabe ne prihaja do onesnaženja delovnega prostora.

---

9. FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI:

- 9.1. Videz: bistra raztopina
Vonj: specifičen
Barva: zelena
- 9.2. pH (conc.): 9,0

- 9.3. Plamenišče: <100 °C
9.4. Gostota: 1,02 g/ml
9.5. Občutljivost na zmrzal: točka zmotnitve: < -5 °C
točka zbistritve: > +5 °C
9.6. Topnost: v vodi
-

10. OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST:

- 10.1. Stabilnost: obstojen pri namenski uporabi
10.2. Pogoji, katerim se je potrebno izogibati: niso znani pri namenski uporabi
10.3. Materiali, katerim se je potrebno izogibati: proizvod reagira z aldehidi
10.4. Nevarni produkti razkroja: niso znani pri namenski uporabi
-

11. TOKSIKOLOŠKI PODATKI:

- 11.1. Zaužitje: glede na sestavo in podatke o akutni toksičnosti je proizvod srednje toksičen
(akutna toksičnost) pri zaužitju
11.2. Stik s kožo: povzroča razjede na koži in sluznici
-

12. EKOTOKSIKOLOŠKI PODATKI:

- 12.1. V proizvodu vsebovani neionski tenzidi so v skladu z zakonskimi zahtevami za pralna in čistilna sredstva povprečno najmanj 90% biološko razgradljivi..
-

13. ODSTRANJEVANJE:

- 13.1. Izdelek: odstranitev z dovoljenjem pristojnih lokalnih organov.
13.2. Kontaminirana embalaža: prazno embalažo izprati z obilo vode
-

14. TRANSPORTNI PODATKI:

14.1. ADR/RID:

Razred: 8 Število/črka: 56c
Oznaka nevarnosti: 80 UN število: 3267
Nevarna sestavina: 3267 – organska tekočina, jedka, bazična, n.d.n.
(vsebuje glukoprotamin)

14.2. ADN/ADNR: /

14.3. IMO: /

14.4. ICAO-TI/IATA-DGR: /

---

15. ZAKONSKO PREDPISANI PODATKI/PODATKI O PREDPISIH:

15.1. Znak nevarnosti:	C – jedko	
15.2. Vsebuje:	glukoprotamin	
15.3. Stavki za nevarnost (R):	R 22 R 34	Zdravju škodljivo pri zaužitju. Povzročča opekline.
15.4. Stavki za zaščito (S):	S 26	Če pride v oči, takoj izprati z obilo vode in poiskati
	S 27/28 onesnaženo	zdravniško pomoč. Po stiku s kožo nemudoma sleči vso obleko in prizadeto kožo nemudoma
	S 36/37/39	vode. Nositi primerno zaščitno obleko, zaščitne rokavice in zaščito za oči/obraz.
	S 45	Ob nezgodi ali slabem počutju, takoj
poiskati		zdravniško pomoč. Po možnosti
pokazati etiketo.		

---

16. DRUGE INFORMACIJE:

➤ Opozarjamo Vas na sledeče revidirane točke varnostnega lista.

Navedene informacije se nanašajo na današnje stanje našega znanja in izkušenj in se nanašajo na proizvod v stanju v kakršnem je dobavljen. Namen informacij je opisati naš proizvod glede na varnostne zahteve. Navedbe ne predstavljajo nikakršnega zagotovila lastnosti izdelka v pravnem smislu. Lastna odgovornost odjemalca izdelka je, da pozna in upošteva zakonska določila v zvezi s transportom in uporabo izdelka.

Lastnosti izdelka so opisane v tehničnih informacijah.

SPITADERM

---

1. IDENTIFIKACIJA SNOVI/PRIPRAVKA IN PODATKI O DOBAVITELJU:

1.1. Identifikacija snovi/pripravka:

1.2. Podatki o proizvajalcu/dobavitelju:

1.2.1. Naziv dobavitelja:

Henkel Ecolab d.o.o.

1.2.2. Naslov dobavitelja:

Vajngerlova 4, p.p. 1007

SLO - 2001 Maribor

Telefon: + (0) 2 42 93 100

Fax: + (0) 2 42 93 152

1.2.3. Informacije v nujnih primerih:

Telefon: + (0) 2 42 93 100

1.3. Podatki o proizvajalcu/dobavitelju:

1.3.1. Naziv izdelovalca/dobavitelja:

Henkel - Ecolab Deutschland GmbH

1.3.2. Naslov dobavitelja:

p.p. 130406

D - 40554 Düsseldorf

Telefon: + 49 211 9893-0

1.3.3. Informacije v nujnih primerih (24 ur):
3350

Telefon: + 49 211 797-3350

---

2. SESTAVA S PODATKI O NEVARNIH SESTAVINAH:

2.1. Splošno ime snovi/pripravka: alkoholno sredstvo za dezinfekcijo kože in rok

2.3. Vsebuje:

Nevarna snov	Koncentracija %	Indeks št.	EC št.	CAS št.	Črkovna oznaka nevarnosti	R stavki	S stavki
izopropilalkohol	50 - 100	603-117-00-0	200-661-7	67-63-0	F, Xi	11-36-67	7-16-24/25-26
klorheksidin-diglukonat	< 2,5		242-354-0	18472-51-0	Xi	36	26

---

3. UGOTOVITVE O NEVARNIH LASTNOSTIH:

Lahko vnetljivo

---

4. UKREPI ZA PRVO POMOČ:

4.1. Splošna informacija: Ob zaužitju ali stiku z očmi poiskati zdravniško pomoč.

4.2. Vdihavanje: Dihati svež zrak.

4.3. Stik s kožo: Izprati z obilo vode. Nega kože. Odstraniti kontaminirano obleko.

4.4. Stik z očmi: Takoj izprati z obilo vode vsaj 10 min.

- Prekriti s sterilno gazo. Poiskati zdravniško pomoč.
- 4.5. Zaužitje: Sprati usta. Zaužiti obilo vode. Poiskati zdravniško pomoč.

5. UKREPI OB POŽARU:

- 5.1. Primerna sredstva za gašenje: alkoholno odporna gasilna pena, gasilni prah, ogljikov dioksid, vodna meglica
- 5.2. Sredstva za gašenje, ki iz varnostnih razlogov ne smejo biti uporabljena: jih ni
- 5.3. Posebne nevarnosti ob gašenju: jih ni
- 5.4. Nevarni produkti termičnega razpada ali gorenja: jih ni
- 5.5. Posebna zaščitna oprema za gasilce: osebna zaščitna oprema, dihalni aparat

6. UKREPI OB NEZGODNIH IZPUSTIH:

- 6.1. Osebni varnostni ukrepi: odstraniti vire vžiga. Odstraniti nezaščitene osebe.
- 6.2. Okoljevarstveni ukrepi: preprečiti izlitje večjih količin v kanalizacijo
- 6.3. Postopki čiščenja ob nezgodnem izpustu: mehansko odstraniti, sprati z obilo vode

7. RAVNANJE Z NEVARNO SNOVJO/PRIIPRAVKOM IN SKLADIŠČENJE:

- 7.1. Ravnanje: izogibati se odprtemu plamenu in virom vžiga. Izogibati se možnosti pojava statične elektrike.
- 7.2. Skladiščenje: na hladnem do 25 °C, v dobro zaprti, originalni embalaži. Skladiščiti ločeno od živil in drugih užitnih snovi.

8. NADZOR NAD IZPOSTAVLJENOSTJO/VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU:

- 8.1. Dodatne informacije, tehnična oprema: nobenih nadaljnjih napotkov (glej točko 7)
- 8.2. Oprema za osebno zaščito:
- 8.2.1. Zaščita oči: izogibati se stiku z očmi
- 8.3. Mejne vrednosti poklicne izpostavljenosti: propanol-2 (CAS: 67-63-0): 400 ppm (980 mg/m³)
- 8.4. Ostale navedbe: Pri normalni uporabi ne prihaja do onesnaženja na delovnem mestu.

---

9. FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI:

- 9.1. Videz: tekočina
Barva: brezbarvna, bistra
Vonj: po parfumu
- 9.2. pH: conc.: 6,5 – 7,5
- 9.3. Plamenišče: 20 °C
- 9.4. Gostota: 0,86 g/ml
- 9.5. Topnost: meša se z vodo
-

10. OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST:

- 10.1. Stabilnost: obstojen pri normalni uporabi
- 10.2. Pogoji, katerim se je potrebno izogibati: niso znani pri namenski uporabi
- 10.3. Materiali, katerim se je potrebno izogibati: niso znani pri namenski uporabi
- 10.4. Nevarni produkti razkroja: niso znani pri namenski uporabi
-

11. TOKSIKOLOŠKI PODATKI:

- 11.1. Glede na razpoložljive podatke in na osnovi toksikoloških analiz, proizvod ni klasificiran kot nevaren zdravju.
-

12. EKOTOKSIKOLOŠKI PODATKI:

- 12.1. Proizvod je hitro razgradljiv.
-

13. ODSTRANJEVANJE:

- 13.1. Izdelek: sežig ali odstranitev z dovoljenjem pristojnih lokalnih organov
- 13.2. Kontaminirana embalaža: prazno embalažo izprati z obilo vode
-

14. TRANSPORTNI PODATKI:

- 14.1. ADR/RID:
Razred:	3	Število/črka:	3b
Oznaka nevarnosti:	33	UN število:	1219
Nevarna sestavina: 1219 – izopropilalkohol			
- 14.3. ADN/ADNR: /
- 14.3. IMO: /

14.4. ICAO-TI/IATA-DGR: /

---

15. ZAKONSKO PREDPISANI PODATKI / PODATKI O PREDPISIH

15.1. Znak nevarnosti: F – lahko vnetljivo

15.2. Vsebuje: izopropilalkohol

15.3. Stavki za nevarnost (R): R 11 Lahko vnetljivo

15.5. Stavki za zaščito (S): S 16 Hraniti ločeno od virov vžiga - ne kaditi.
S 25 Preprečiti stik z očmi.

---

16. DRUGE INFORMACIJE

➤ Opozarjamo Vas na sledeče revidirane točke varnostnega lista.

Navedene informacije se nanašajo na današnje stanje našega znanja in izkušenj in se nanašajo na proizvod v stanju v kakršnem je dobavljen. Namen informacij je opisati naš proizvod glede na varnostne zahteve. Navedbe ne predstavljajo nikakršnega zagotovila lastnosti izdelka v pravnem smislu. Lastna odgovornost odjemalca izdelka je, da pozna in upošteva zakonska določila v zvezi s transportom in uporabo izdelka. Lastnosti izdelka so opisane v tehničnih informacijah.